

NATALIS SOL INVICTUS ИЛИ РАЖДАНЕТО НА НЕПОБЕДИМОТО СЛЪНЦЕ

Епос

за родилните прекеждия и великия възход
на Божия син-слънце, наричан в:

Тракия, Елада и Рим – Дионис, Бакхус, Либер, Митрас, Конс;
Египет – Хонсу, Херу, Хорос;
Финикия – Шири, Сири;
Индия – Шива/Сива, Сурья;
Балхара – Сиявуш, сияйният конник;
от българите – Сива бога, Хърс, Хурса;
от славяните – Хорс, Род, Божич, Дажбог, Колад, Ярило,
Святовит, което значи Витяз на светлината

**Роман за сакралните тайни на митологията,
написан от Валентин Йорданов**

2024

ВТОРА ГЛАВА

ОТ КЪРМАЧЕСТВОТО НА ДИОНИС/ХОР ДО ЮНОШЕСТВОТО
НА БАКХУС И ПЪРВИТЕ МИСТЕРИИ НА ЛИБЕР.
УЧРЕДЯВАНЕ В ТРАКИЯ КУЛТА НА БОЖИЯ СИН

1. ПРОРИЦАТЕЛЯТ МУЗЕЙ, СИН НА ХЕФЕСТ И КАБИРО, ВЪЗПИТАВА СИНА СИ ЕВМОЛП, АПОЛОНОВИЯ ВНУК ТАМИРИС, И СИНОВЕТЕ НА СИЛЕН – АСТРЕЙ, ЛЕНЕЙ, МАРОН И ФОЛ. ПРОДЪЛЖЕНИЕ НА ЕПОСА ЗА БОЖИЯ СИН-СЛЪНЦЕ.

Землището на град Пулпудева. Мегалитният замък на Хефест и сина му Музей върху едно от тепетата. Началото на VII-мо хилядолетие преди Христа.

От пътя, излизащ от древния лес, се появиха два огромни расови коня, черен и дорест, яздени в тръс от Музей, облечен в обработена еленова кожа, без ръкави, и Хиона – в ленен походен хитон. Бяха посетили една от ковачниците на Музеевия баща Хефест, издигната край потаен железен рудник в планината Панагюр.

На зелената морава, спускаща се плавно към река Кабирос, която някои наричаха Кеброс, ездачите успокоиха конете си и забавиха ход. Недалеч по лъката кротко пасяха градските стада, огласяйки цялата мера с напевен хор от безброй хлопки и звънци.

- Е, доволен ли си вече, съпруге мой? – погледна спътника си лъчезарната Хиона. – Носиш на кръста си оръжие, изковано от твоя отец, макар че наскоро сам си изкова подобно в ковачницата горе в нашия замък!
- Да, мила. Налагаше се да взема една от челичените махайри на татко, защото тъмно зло се е появило в човешкия град! Добри хора ми се оплакаха за тормоз от някакви странници, търсейки смирено моята защита! А и аз, знаеш, провиждам какво предстои! Трябва да се намеся и да пресека злите помисли и намерения!
- Отлично познавам твоята дарба, съпруге! Напълно те подкрепям! Влез в ролята си на пастир и водач! Бандитите трябва да бъдат озаптени, за да има мир и животът да тече спокойно, според Божия закон!

Конете умело прецапаха реката през бързоструйния брод. Навлезнаха в Лаута – града на смъртните. Минаха покрай няколко продълговати родови дома от добре измазан плет, покрити със слама, сепарирани за отделните семейства на рода. Пред домовете играеха шумно групички малки деца, зорко наблюдавани отдалеч от техните майки, някои от които полюшваха бебета на гърдите си.

Стигнаха до централната част на човешкия град, чиято архитектура бе различна. Там се издигаха стабилни дървени къщи, на един или два ката, в малките дворчета на които растяха овошки.

Тъкмо приближиха мегдана, когато избухна гълчава, пронизвана от остри викове. Музей пришпори черния си жребец, а Хиона – дорестата си кобила. Веднага съзряха проблема: край централния градски геран трима яки бандити налагаха някого с дряновите си сопи. Бедният мъж бе паднал по гръб и опитваше да се препазва с ръце от жестоките удари. Една жена, навярно

съпругата му, се опитваше да спре главатаря им, но той я блъсна и тя падна, стенойки. Главатарят вдигна високо сопата си над нея.

Точно в този миг бързият жребец на Музей връхлетя върху бандита. Ослепително блесна челичената махайра и разполови вдигнатата дрянова сопа, сякаш тя бе някаква крехка пръчица. Музей ловко използва инерцията на тежката махайра, завъртя я с плоското ѝ я стовари върху черното лице на главатаря, който тъкмо го беше изгледал накриво. Бандитът се плюсна по очи в праха. От силния удар бе изпаднал в несвяст.

Помощниците му, изненадани, стояха парализирани, все още държейки тоягите си.

- Ако не пуснете дряновиците, считам го за бунт и главите ви вземам на мига! – изкрещя бесен Музей, а в мускулестата му ръка, свикнала не само с тежкия ковашки чук, махайрата светкавично описа кръг, свистейки тънко. – Как си позволявате, мизерни долни и низки твари, да мародерствате в града на моя баща Хефест, ковачът на боговете?!
- Милост, сине на великия Хефест! Виновни сме! Смирено молим за прошка! – пуснаха скоростно бандитите своите тояги и коленичиха, навеждайки покорно глави.

Макар и постфактум, появиха се градските пазванти, въоръжени с къси копия.

- Вържете тези тримата и ги затворете в Капана. Утре заран ще ги съдя! – разпреди се Музей.
- Веднага, господарю! – отвърна високият главен пазвант, който вече ускуваше въже около китките на единия престъпник. – А пострадалия мъж и жената?
- Нека ги види Добри Лечителят, а утре заран и те да се явят в моя съд, за разпит!
- Ще бъде сторено, господарю! – поклони се главният пазвант.

След кратък галоп Музей и Фиона стигнаха подножието на царското тепе и потеглиха бавно нагоре по пътя към непристъпния семеен замък. От горичката, покриваща склона, се чува детски гласове.

- Това са момчетата. – каза Хиона и се провикна. – Евмолпе! Деца! Елате на пътя при нас!
- Идваме! Чакайте ни! – чу се звънко-напевният глас на Евмолп.

След малко детската тайфа изскочи от храсталака на пътя. Единият от синовете на Силен – Фол – носеше нещо, а другите го следваха възбудени.

- Мамо, татко, вижте какво намерихме! – Евмолп посочи Фол.
- Фол хвана една гугутка! – рече брат му Ленеи.
- Не я е хванал, взе я от земята. Малка е, не може да лети добре! – обясни Тамирис.

Хиона ги огледа с добри, любящи очи:

- Успокойте се деца! Покажи ни, Фол, тази гугутка!

- Ето я, сърцето ѝ тупа ли, тупа! – разтвори длани Фол, като все пак държеше за краката бялата птица, която изпърха с криле, усетила разхлабването на неговата хватка.
- Веднага да върнете младата гълъбица там, където я намерихте! – строго каза Музей. – Знаете ли, че това е свещената птица на богиня Персефона! Не бива да се пипа дори!
- Поставете я на клона на дървото, под което беше паднала! – допълни го Хиона.

Евмолп и останалите деца се обърнаха към Фол.

- Ще я върнем, нали Фол? – изгледа го Евмолп.
- Разбира се! – ухили се Фол. – Не бива да обиждаме милата ни баба Персефона.

Тайфата хукна обратно в горичката, за да свърши доброто дело.

- И момчета, чакам ви в замъка! Ще има продължение на историята за Божия син! – провикна се Музей след тях.

Огромната зала ухаеше на свежо дърво заради красивата нова дъбова маса и столове, ала седнеш ли там, друго ухание надделява. От разтворените пергаментови страници на дебелия кожена книга, посветена на Божия син, изпълзяваше натрапливият мирис на минералното мастило, приготвено лично от Музей, с което той прилежно бе написал този епос – трогателен отначало и героичен в средата и края му.

Щом влезе в залата детската тайфа утихна, настройвайки се за упражненията на ума, както бе казал веднъж учителят им Музей. Обаче „кошерът“ отново забръмча, когато той свали от колана си и закачи на стената златната кания с челичената махайра, чиято сребърна дръжка бе увенчана с главата на сокол. Та бива ли един бахар, както наричат певците на словото, да се разхожда с махайра на бедрото?

- Тате, ти имаш нова махайра! – забеляза възхитен Евмолп.
- Не е нова. Кована е от дядо ти Хефест преди повече от двеста години! – отвърна Музей. В гласа му се усети нотка на гордост.
- Преди двеста години, ама блести като нова! – възкликна Марон, единия от синовете на Силен.
- Блести, защото не е от бронз, а от оня непобедим метал адамас, чиято тайна знаят неколцина! – важно поясни хитрият Тамирис.
- Вярно е! – съгласи се Музей. – Тази тайна дава голямо предимство в битка; тук бронзовите оръжия и брони са безпомощни. Много отдавна нашата всеобща богиня-майка Гея е посветила в това знание прадядо ни Кронос, а той го предал на внуците си Дионис, Хермес и Хефест. Последният, моят баща, на свой ред изучи мен и братята ми Кабири как

- да добиваме желязната руда; как да строим печи с по-силен огън, за да я стопим; как да ковим и закалим получения метал.
- Това е тайната на Кабирите, скрита в мистериите на вашия род! – вметна Тамирис.
 - Браво момчето ми, много точно казано! – засмя се Музей. – Мистериите на Кабирите са почитани на трето място след мистериите на Дионис и тези на Деметра.
 - Твоят баща се е казвал Хефест, странно име? – продължи озадачен Тамирис.
 - Не е странно! Хефест или по-точно Ге-Вест има смисъл; означава „вещ в тайните на Гея, земята“. Моят баща познаваше различни руди. Намираще ги, изкопаваше ги и извличаше метали от тях. Както казах, той изучи мен и братята ми на този ценен занаят.
 - Тате, а тази кръв на канията и тя ли е отпреди двеста години? – посочи Евмолп няколко яркочервени капки, открояващи се в горната част на златната кания.
 - Глупости! Това е съвсем прясна кръв! – каза категорично Астрей, друг от синовете на Силен.
 - Да, да, тази кръв е от днес,... – призна Музей, желаейки да продължи.
 - Уби ли някого? – прекъсна го прелюбопитният Тамирис.
 - Не, не, за бога! – тросна се Музей. – Ударих с плоското на махайрата главатаря на бандитите, който биеше с тояга един от човеците и жена му долу в града! Тъй усмирих набързо тримата злодеи!
 - И какво ще стане с тях? – включи се в разговора и малкият Фол.
 - Сега са затворени в Капана, на гладен режим, а утре ще ги съдя. Мисля да ги прокудя от града, но дамгосани с печата на позора, за да предпазя хората там, където те възнамеряват да отидат.
 - Тате, все искам да те питам нещо...? Сегашният разговор ме подсети. – каза Евмолп. – Нали когато някой бъде убит или умре от старост, душата му напуска тялото и отлита на небето? Какво става после?
 - О, това е сериозна тема, сине, но аз мога накратко да ви посветя в нея, защото вие сте умни деца и заслужавате това знание! – засмя се доволен Музей. – Душата, наричана Пси, е малка частица, фина искра от Твореца на Всемира, въплътена в тялото на всеки от нас...
 - Искра, като искрите на огъня в огнището? – вметна Тамирис.
 - Да, нещо като огнена искра, слънчев или звезден лъч! – продължи Музей, като почука по масата. – Това дърво или дяланите камъни в стените на замъка, както и нашето тяло: те могат да бъдат видени и пипнати. Ала душата е толкова фина: нито да я видиш, нито да я почувстваш, камо ли да я пипнеш. Обаче тя е в нас и води тялото ни според законите на Твореца... И когато настъпи смъртта на тялото, душата Ка го напуска, защото не може да съществува в мъртво тяло, обаче кръжи над него, свързана с тънка и невидима, но здрава нишка. Тази нишка се скъсва чак на четиридесетия ден след смъртта. Едва тогава

освободената от тялото душа, която старите жреци зовяха Саху, отлита волно нагоре към Селенията небесни, достигайки до Палатите на Сътворението, в които душите се подреждат и образуват големи форми, подобни на гроздови чепки. Там Творецът ги пречиства от натрупаните в земния свят впечатления и спомени, за да не помнят нищо от предния си живот, след което ги връща обратно на земята в новородени тела. Ясно е, че душите, бидейки частици от Твореца, са вечни и съвършени, а телата – тленни и кратковременни.

- Аз пък се чудя... – вмъкна се в разговора Ленеи. – Защо нашите дядовци и баби, майки и бащи, живеят по хиляда години, а пък човеците долу в града едва изкарват по сто? И сякаш се отличават от нас, но по какво, не мога точно да кажа!
- Аз също мисля, че смъртните са различни от нас! – подкрепи го Тамирис.
- Така е и ще ви кажа защо! – засмя се отново доволният Музей. – Нашите прамайка и праотец Гея и Уран са живели, никой не може да каже колко, но по мои сметки повече от десет хиляди години. Техните деца титаните – по около пет-шест хиляди години. Децата на титаните – нашите дядовци и бащи – по две-три хиляди години, а нашето поколение, навярно и вашето, изглежда ще достигне възраст до хиляда години. Чичо ми Хермес ми е разправял, че душата забулва тялото в невидими ефирни обвивки. Но с времето те неумолимо намаляват. Първоначално са били дванадесет, сетне десет, а сега осем. При човеците те са между пет-шест, а при някои по диви човеци – три-четири.
- Значи душата подхранва дълговечността на тялото, ала за толкова хиляди години силата на душите е отслабнала? Тъй ли е тате? – попита Евмолп.
- Точно тъй! Силата на душите постепенно отслабва. Оттам намаляват ефирните обвивки на тялото. – съгласи се Музей.
- А защо става така? – промълви замислен Марон.
- Не знам точно. Хермес говореше, че не бива да се сродяваме с човеците. Но не само това. В обществото ни, изградено от родове и семейства, трябва да живеем праведно, спазвайки законите на своя създател Твореца; те са съчинени за нас и за нашето добро. Безкористната ни любов към Твореца и почитането на предците ни действа позитивно на душата и я зарежда; иначе тя полека-лека отслабва, изтощава се. Ако не почитаме с много любов Духовете-медиатори, или не дай боже се отречем от тях, как те да продължат да посредничат и да препращат душите при техния дълъг път към Твореца и обратно в тяхното вечно циклично обновление?
- Провиждаш ли, учителю, че някога в бъдещето нашата цивилизация може да угасне? – озадачен бе Тамирис.
- Да, за съжаление: провиждам именно това! То ще се случи след девет хиляди и петстотин години! – въздъхна Музей. – Ние, божествените потомци, които се наричаме безсмъртни, ще сме се претопили отдавна в

множеството на смъртните. А глупавите човеци сами ще се обрекат на гибел, не спазвайки завещания им Божествен Закон, отричайки се от вярата и почитта към Създателя, събаряйки Светите Храмове и отдавайки се на безбожие, скверност и грях. Човеците ще забравят, че имат духовна същност. Ще се опияняват от временното и тленното, за да изгубят вечното и нетленното. Те ще издигнат в култ материята, богатството, парите, разкоша и всички произтичащи от тях пороци. Вместо истината, любовта, творчеството и градивността, човеците ще почитат лъжата, завистта, омразата и ненавистта. Човешката цивилизация ще бъде разкъсвана от безброй конфликти, войни, заразни болести, изстребление и смърт... А Творецът не желае да приема души на хора, отдали се на насилие – изгубени, блуждаещи души... Тогава Духовите-медиатори ще са принудени да прекъснат връзката на човеците с Небето, оставяйки им само по две или три етерни обвивки, колкото да могат да живеят в стада, подобно на животните... И тогава Творецът ще трябва пак да слезе тук долу, на земята, да се омърси в материята и отново да създаде други същества, които да започнат всичко отначало в пореден следващ цикъл на живота. И дано този негов следващ опит към съвършенство да бъде по-успешен от предишния, с който е създал нас ...

Настъпи тишина. Музей интуитивно усети как умовете на момчетата смилаха полученото в състоялия се съкровен диспут знание. Испита блаженството на пастира. Бе посял вълшебните семена, които щяха да породят сияйния плод на Вечната Истина.

2. НЕИЗБЕЖНАТА СРЕЩА С ГРИФОНИТЕ КРАЙ ЗЛАТОНОСНАТА РЕКА СКАМАНДЪР. КЪПАНЕТО В ПЕЩЕРАТА НА ЕВИТЕ. ПРИКАЗНИЯТ ПАЗАР В ТАРС. РАЗДЯЛА СЪС СПЪТНИЦИТЕ В УГАРИТ.

От Анатолия до Сирия. По крайбрежния път на юг през Троада-Илиуса, Евес, Тарс, Угарит.

АНАТОЛИЯ В IX-VII ХИЛЯДОЛЕТИЕ ПР. ХР.

И така деца, нека продължим чудната история за Божия син...

Бяхме стигнали дотам, където смелите млади богини, сестрите Йо и Микена, прегазили протока Босфор или „Кравешки“, наречен с такова име защото някога Йо се била превъплътила в красива бяла крава...

Сестрите поели по крайбрежния път. За да пестят сили, си разменяли от време на време бебето, което било едричко, макар и седмаче. Ту го слагали добре завито в кошницата, ту го гушвали в пазвите си, под дебелиите овчи кожуси, за да го топлят.

- Кое ли е това море? – попитала Йо, взирайки се в трептящите мраморни води.
- Хелес-понт. – уверено отговорила Микена.
- Как разбра? – погледнала я Йо озадачено.
- Бяхме в пещерата на връх Сутка, когато Клото разказа една удивителна история. Ти обаче бе заспала, уморена от тежкия път.
- Сподели с мен тази история, любопитно ми е! – помолила Йо сестра си.
- Това се случило в Беотия, не много отдавна. – започнала Микена. – Една пролет житото не поникнало. Пустите ниви предвещавали глад. И тъй като семето за посев явно било пострадало в царските хамбари, народът поискал от царя Атамант да принесе в жертва сина си Фрикс и дъщеря си Хела, та дано се умиловат боговете. Царицата Нефела обаче предварила този отчаян акт и успяла да спаси децата си. Тайно ги качила на лек и бърз кораб, с екипаж от опитни моряци. Трябвало да стигнат в Колхида, при цар Еет, син на Хелиос. Еет владеел магическото знание, защото умее да чете древните книги, изписани с божественото писмо.
- Виж ти! Колко ли книги е имал мъдрият Еет? – зачудила се Йо.
- Колко да е имал...; книгите били голяма ценност и трудно се намирали. – отвърнала Микена и продължила. – Та, на царица Нефела е била известна тази слабост на Колхидския цар Еет, затова тя връчила на децата си един много скъп дар за него – руна или книга, изработена от златни ламини.
- Казваш, че страниците на тази книга, вместо от кожа са били направени от злато?
- Да, върху тези тънки златни ламини руните или буквите били релефни, а имало и образи. Тези руни нанесъл Хермес, ученият на боговете, като записал ценни рецепти с лечебни и отровни билки.
- Нашият Хермес, който ни помогна да се спасим от злия Арес?
- Да, точно той! Хермес е много талантлив: събрал е цялото знание, постигнато от отците и дедите ни, и го подредил, като е съставил четиридесет и две книги, от които само медицинските са шест. Нарекъл е своя труд „Душата на Ра“, от който да черпят мъдрост следващите поколения. И тъй като папирусът и пергаментът са нетрайни, той умно е решил да ползва злато, което не се бои от времето.
- И какво станало после? – нетърпеливо подканила Йо сестра си.
- Какво е станало? Станало това, че царица Нефела била преценила добре своя дар. Защото когато стигнали в Колхида и Фрикс предал златното руно или книга на цар Еет, царят веднага запрелиствал

страниците с огромно любопитство, забравяйки за всичко около него. Тогава неговият писар му напомнил, че трябва да се разпорежи какво да правят с младия чужденец. Еет наредил добре да се погрижат за почетния гост, с който ще разговаря подробно на следния ден. И изчезнал в покоите си, носейки книгата с треперещи ръце.

- Значи книгата го е обладала с написаното в нея?
- Направо го е превзела! Цялата нощ царят прекарал с новата си придобивка, а на другия ден поръчал на личния си знахар какви билки да му донесе и какви отвари да забърка. Тогава чак повикал Фрикс, за да разбере целта на неговата визита. Разказвайки за сполетялото го нещастие, Фрикс признал, че е беглец от своята родина и че търси убежище. Научавайки за премеждията му, Еет прегърнал сърдечно младежа като свой роден син. Успокоил го, че може да остане колкото време поиска и че никой не ще смее да го преследва, докато е под негова закрила... Минали години, Фрикс възмъжал и тогава получил ръката на по-голямата Еетова дъщеря Халкиопа, която трябвало да роди престолонаследника на Колхида. А по-малката си дъщеря Медея Еет въвел в магическото знание; подготвял я да поеме жреческите дела на царството. Медея усвоила древното писмо, станала пазител на бащината библиотека и добър лечител.
- Почакай, мила сестро! Нищо не споменаващ за Хела; къде се изгуби тя? – попитала Йо.
- Сега ще ти кажа и за Хела! – засмяла се Микена. – Още по средата на пътуването им, като всяко добро момиче, Хела се затъжила за своята майка. Помолила брат си Фрикс да я остави на тракийския бряг, той е ей-там отсреща в далечината. Фрикс се съгласил, с условие да вземе един от моряците за свой спътник. Тя си избрала млад мъж на име Стикъл, красив и благороден. Когато слезли на брега, местните хора нарекли това море Хелес-понт или „Морето на Хела“; дотогава то и без това си нямало име. Сетне Хела и Стикъл тръгнали да дирят късмета си из Тракия, „Земята на козлите“, докато накрая стигнали в планинския масив Пангея – царството на непобедимите траки-сатири.
- Там, откъдето дойдохме ние с теб?
- Да. Ти роди божия син Дионис в западната част на Пангея – върха Сутка или Ниса. А Хела или Гела, заедно с приятеля си Стикъл, се установили в средната част, между ридовете Карлък и Перелик. Това ми каза старата мойра Клото. Каза ми също, че след твоето раждане, заради голямата важност на това събитие, планинският масив Пангея ще промени името си на Рода или Родопа... Та, под рида Карлък, в подножието на връх Турла, Гела и Стикъл си построили дом, народили си деца. Тяхното трудолюбие, находчивост и добрина привлекли околните планинци, които се заселили покрай тях, настроили си къщи и заживели заедно, а селището нарекли Гела, на името на неговата основателка. И, както казах, първоначално Гела била намислила да се върне при

майка си Нефела. Но като поживяла в прекрасната планина на сатири-те, заобиколена от децата си, тя променила намерението си – решила да повика своята майка при себе си. Изпратила с тази цел верен човек в Беотия, обаче, когато се върнал, той съобщил, че за жалост Нефела е починала от тревоги за Хела и за Фрикс, защото дълго време нямала никаква вест за тях...

В този миг бебето в кошницата проплакало.

- Сигурно е гладен, мъничкият ми! – разтревожила се Йо.
- Ами да! Хем да седнем да починем, пък ти да си го накърмиш! – приседнала Микена на една зелена туфа.
- Вече суче като хората! – радвала се Йо на апетита на сина си.
- Браво! Юнак ще стане! – грейнало лицето на Микена. – Бях се уплашила първия и втория ден, когато той само спеше, а ти го будеше и му слагаше в устата капки кърма с кутрето си.
- Тъй ме научи опитната акушерка Клото. Вечно ще ѝ бъда благодарна!
- Велики са трите мойри: велики като дават живот, вещи като дават прорицания!

Бебето се заситило с топлото и вкусно майчино мляко, след което сънят пак почнал да го бори. Сега главната му задача била да расте. Добре, че на южния бряг на Хелеспонта не било толкова студено, колкото по върховете на Пангейските планини. Гушвайки сина си, Йо отново поела по крайбрежния път. Микена я последвала, хвърляйки бегъл поглед назад. Преследвачът Арес явно бил изостанал, но все пак трябвало да са предпазливи.

Така, след няколко дни преход, сестрите достигнали до началото на тесния пролив Дарданели, свързващ голямото Тракийско море с малкия Хелеспонт. Пред тях се разкрил широк морски простор, разнообразен с острови, най-близо от които Имброс, а зад него Самотраки и Лемнос. Тук обаче пътят, преграден от обширно езеро, свил навътре към сушата. Водата била дълбока, брод нямало. Тъкмо се чудели колко трябва да заобиколят, когато се чули звънчета и блеене; иззад недалечния храсталак изпъплило козе стадо, а след него, тътрейки дълга сопа, се появило и козарчето.

- Здравей момче! – приветливо извикала Йо. – Много ли обикаля тоя път? Искаме пак да хванем край морето.
- Колагере, булки хубави! – отвърнало дружелюбно козарчето. – Ей-там горе е началото на езерото Стомалимни, където се вливат в едно Скамандър и Симоис. Там има здрав дървен мост, по който можете да минете, за да слезете пак на морския път.
- А да ти се намира малко сиренце? – примолила се ласкаво Микена. – От сума дни нищо не сме туряли в уста!
- То излишно нямам, за да го щавам случайно срещнати, ама ще ви дам моята бучка и последния ми коматец за днешния ден! – изчервило се козарчето, озарено от красивите очи на Микена.
- А ти ял ли си? – безпечно се Йо.

- А, одева хапнах. Все ще изкарам някак до вечерта... Пък вие имате и бебе; по-важни сте от мен.
- Сполай ти, мило момче, как те викат! – попитала Микена.
- Геро съм аз, от селището на грифоните.
- Ай! Това да не са страшните грифони, за които ни предупреди Прометей? – прехапа Йо устни.
- Вярно е! Не бива да ходите там! Господарите-грифони не пускат никого нагоре по двете реки, защото те са пълни със злато! Дъното им е покрито не с пясък и камъни, а със златинки и слитъци – ей-толкоз големи! – показва им с юмрук Геро.
- Притрябвало ни е тяхното злато!... А кои са тези господари? – полюбопитствала Микена.
- Скамандър и Симоис, а сега е дошъл при тях брат им Стримон чак от далечния край на Тракия.
- Значи те са взели имената на реките? – заключила Микена.
- Не, обратно! Реките нямали имена, а били наречени по имената на господарите.
- И тези тримата братя се превръщат в грифони, лъвове-орли?!
- Истината е, че когато се появи някой мераклия да нагребва злато от реката, господарите обличат своите страшни костюми, въоръжават се и така прогонват всякакви натрапници.
- Ей че интересно! Искат ми се да ги видя тези смъртоносни грифони?! – Микена погледнала Йо умолително.
- Не може! – сопнала ѝ се Йо.
- Само да ги зърна с крайчеца на очето си! Съвсем мъничко!
- Сестро моя! – скарала ѝ се Йо. – Забрави ли що ни рече Прометей? Да избегнем срещата с опасните грифони. Той явно е провидял нещо лошо, което би могло да стане. Със зла умисъл, или случайно, има ли значение. Не забравяй, че ние носим голяма отговорност – божия син, по-доброто бъдеще на този свят!
- Добре, скъпа сестро, права си! Ще следваме пътя си, който съдбата ни е орисала! – примирила се неохотно Микена.

Сестрите хапнали на крак, защото храната не била много, но пък козето сирене и хлябът им се сторили вкусни като мана небесна. Щом усетили прилив на сила, отново хванали пътя. Чакали ги още нелеки дни.

Тъкмо достигнали дървения мост, към който ги бе упътил Геро, трябвало да спрат уплашени, защото страшен грохот, съпроводен от прашна вихрушка, се задал по десния бряг на реката, спускаща се край града. Току пред тях по моста изтопуркали трима уплашени ездачи, здраво стискащи малки, но очевидно тежки кожени дисаги. Тъкмо преминали отвъд, когато на моста изскочили три огромни грифона: крилати лъвове, но с орлови глави и клюнове, и святащи очи. Те внезапно се изправили на задните си лапи и тогава се видяло, че това били хора, облечени в костюми от лъвска кожа и орлови пера.

Без да се бави, първият човек-грифон бързо завъртял над главата си тънко въже с привързани към него тежести и го метнал след бегълците.

- Падна, улових го! – извикал радостно ласометачът.
- Браво, да идем да ги пипнем! – отзовали се двамината му другари.

Йо и Микена последвали възбудените от схватката мъже, не за друго, а защото това бил единственият път към морето. Разбира се, Микена била заплена, както винаги, от гложещото я любопитство. Очите ѝ се взирали напред, за да видят какво се е случило. И ето грифоните се задали насреща им, водейки вързаните бегълци. След няколко мига се оказали лице в лице, но главният грифон проявил пак своята войнственост, грубоватост и нелюбезност.

- Тези жени откъде се взеха? Сигурно са гребнали в реката от нашето злато!
- Да ги претърсим! – съгласил се вторият грифон.
- Ние идем от Тракия. Прецапахме Босфора и вървим на юг по крайбрежния път. Там срещнахме козарчето ви Геро. – кротко отвърнала Йо.
- Не сме ходили нагоре към града ви, нито пък ни е нужно вашето злато! – зяпнала ги Микена с присъщата ѝ дързост.
- А-а, пред нас такива хитринки не минават! – казал неодобрително вторият.
- Ще ви науча аз вас! – повишил тон първият.

И докато сестрите се усетят, той светкавично замахнал с камшика си. Йо разбрала, че ще я сполети камшичен удар, но не помръднала, запазвайки гордата си осанка. В този миг нечия ръка хванала камшика, благодарение на което коженият му ремък изсвистял встрани от богинята. Това била десницата на третия грифон.

- Спри Скамандре! И ти, Симоисе! – извикал третият грифон. – В Тракия много се говори за тези жени. Едната е Йо, наричаема още Изиди, а другата е сестра ѝ...
- Аз съм Микена! – потвърдила девойката.
- Да, Микена, тъй беше. – повторил името ѝ третият грифон.
- И що са дирили тези моми в Тракия, Стримоне? – попитал Скамандър.
- Ходили са в главното светилище, при мойрите! – отговорил Стримон.
- При мойрите? Сигурно са ги питали за бъдещето? – рекъл Скамандър.
- Клото, Лахезис и Атропа ми помогнаха да родя последния син на Зевс – най-важния от всичките му синове, наследникът на неговия трон!
- А Хермес, Аполон и Силен с неговите сатири избиха отряда на Арес и ни спасиха от сигурна смърт! – допълнила я Микена. – За жалост Арес оцеля! Проклетникът върви неуморно по дирите ни, без да го знаем къде е и кога ще ни изненада!
- Хубаво, ама в кошницата дете я криеш отзаде си, какво криеш? – сменял Симоес посоката на разговора, поглеждайки недоверчиво към Йо.

- Пазя си бебето от невъздържания камшик на Скамандър! Ето вижте малкия Дионис, сина на Зевс и бъдещия господар на света, както пред-рекоха мойрите! – рекла гордо Йо и показала детето на грифоните.
- Хубавец е! Бая е наедрял за няколко дни! – усмихнал се приветливо Стримон. – Моля да ни извините за това глупаво спречкване, но сме притеснени от честите набези на алчни чужденци.
- Дионис днес направи десетия си ден; така или иначе расте красиво и едро дете! – отвърнала щастливата майка. – Е, ще ни пуснете ли сега, че дълъг път ни чака?
- Не само ще ви пуснем! – сменил тона си Скамандър, щом разбрал с какви важни богини си има работа. – Вие вървете, а аз ще пратя след вас няколко конници, верни мои хора, които скоро ще ви настигнат! Хем да ви съпроводят, догдето поискате, хем ще водят две оседлани коби-ли и за вас, та да достигнете по-бързо до вашето назначение.
- О-о, много сме ви благодарни! – Изида озарила със сиянието си три-мата братя.
- Заповядайте и малък дар от нас, заради преживяното неудобство! – Стримон подал на Микена тежката си кесия.
- От реката ли са тези слитъци? – Микена повдигнала полата си и изси-пала кесията в нея. – Има колкото грахови зърна, но има и едри като яйца! Най-различни форми! А защо светлеят така – златото не е ли по-оранжево?
- Светлеят, защото това е електриум – природна сплав от злато и сре-бро! – обяснил Скамандър.
- Доста пленителна е вашата сплав! Благодарим за прекрасния дар! – рекла Йо. – Не случайно идват тук авантюристи и аз се чудя как се справяте с тях?
- Не ни е лесно, ала се преборваме с тях засега! – наперено отговорил Симоис.
- Е, сбогом, смели мъже-грифони! – сбогувала се Йо.
- Сполай ви и лек път! – отвърнал вместо тримата Стримон.

Така Инаховите дъщери се разделили най-приятелски със страшните гри-фони. Скоро след това двете сестри възседнали доведените им кобили и се радвали на компанията на четирима смели конници-кавалери, които щедро споделяли с тях храната и виното си. Пътуването станало по-сигурно, и хем лесно и приятно.

Така, ден след ден, неусетно стигнали до една красива зелена долина. Ня-мало как да не спрат за отдих, да се напият с вода от бистрия извор. Конете им също били жадни и уморени, само че съчетали своята почивка с лакома паша из сочната ливада.

Докато заедно отмаряли върху меките постелки, осигурени от любезните кавалери, изведнъж несвъртливата и любопитна Микена скочила и бързо се изкатерила по ръбестите скали на близкото възвишение. Изчезнала между камъните, но пак се появила, ухилена до уши.

- Ела Йо, да видиш какво намерих тук!
- Ех, сестро! Нямах мира! Какво има пак!
- Ела, ела! Трябва да видиш с очите си, с думи трудно се описва.
- Добре лудетино, идвам! – надигнала се неохотно Йо от своята постеля.

Микена бе открила пещера с езеро в нея. Изпаренията, излитащи от входа, миришели на сяр, а водата се оказала топла, тъкмо за къпане. Младите жени, чиято последна баня се била случила преди доста дни в пещерата на мойрите, се спогледали щастливо. А топлата вода позволявала да бъде изкъпан дори младенецът.

За миг одеждите били свалени и голите тела блажено се отпуснали в прегръдката на вълшебния минерален извор.

- Водата е синя, светло-синя, не е ли странно? – изрекла лениво Микена, отпусната и омаломощена.
- По-скоро е изумрудена, синьо-зелена! Което се дължи на скалното дъно, измито от бликащата вода. – отвърнала Йо, като същевременно държала детето с лявата си ръка, обливайки с десница главичката му.
- Нима ще отречеш, сестро, че това място е божествено? – попитала Микена.
- Божествено е, да! Мисля да го назова „Пещерата на Зевс“. – казала Йо.
- Вярно! – засияла Микена. – Твоят Зевс имаше точно такива очи – изумрудени!
- Тъй беше! Той сега ни пази отгоре, грижи се постоянно за нас! – замислила се Йо.
- Вярно! – повторила Микена. – Както си лежахме спокойно оде, и хоп, някаква невидима сила ме вдигна и довлече при тези скали и видях пещерата!

Освежени от банята, жените станали още по-красиви – с порозовели лица и бухнали медно-блестящи коси.

- Не сте се любовали на голотата ни, нали? Не сте ни наблюдавали тайно? – Микена хитро изгледала четиримата мъже.
- Не, разбира се! Това не е достойно! – възнегодувал единият от тях.
- Е, оттук мярнахме за миг красивите силуети на две Еви, но това бе не нарочно, а по волята на съдбата! – засмял се другият.
- Нищо особено не е станало. Затова пък местността ще се запомни като Мястото на Евите, или Евес. – отбелязала Йо. – А вие няма ли да се изкъпете?
- Невъзможно! – отвърнал водачът на групата. – Ние имаме свещена мисия: да ви отведем до града Библос, където ще бъдете под закрилата на местния цар Адонис, защото той ненавижда проклетия Арес. Това

ни наредиха тримата грифони. Особено Стримон, на който се заклех да ви опазя!

- Спокойно, ще се изкъпем на връщане, след като сме ви предали в сигурни ръце! – казал четвъртият спътник.
- Прави са, Йо! – обадила се, този път трезво, Микена. – Представи си, че се отпуснат в приятното топло езеро и тъкмо тогава се появи подлият Арес?
- Да! – съгласила се Йо. – Освен това не бива да се бавим, за да не загубим преднината си пред нашия преследвач. Тъй ме посъветва Прометей. А при предишното ни идване в Библос, Адонис ни прие много радшно, така че аз наистина ще се чувствам спокойна в неговия дворец.

Щом постигнали единно мнение, хората от групата бързо се приготвили и продължили по южния крайморски път.

Преход след преход, ден след ден, след което групата се спуснала от склона на „Планината на Небесния бик“ – Таурус – в просторната долина и широкия залив на града Тарс. Този град бил прочут с пазара си, чиито сергии плътно обгръщали кея на пристанището. Тук именно се предлагало обилното производство на Едемските градини: зърно от лимец и питки от лимец, семе от фий, плодове, мляко, кожи, вълна, платове, шапки, цървули и какво ли още не.

Пътят ги извел тъкмо на пазара, където могли да попълнят изчерпаните си хранителни припаси. Пъргавата Микена припкала от сергия на сергия, а Йо и трима от мъжете я следвали, докато четвъртият пазел конете.

- Гледай Йо, какви невероятни златисти плодове! – извикала Микена.
- И много сочни! Това са персики, които божественият земеделец Кронос, когото тук зоват Енлил, сътвори и посвети на внучката си Перса, позната в Египет като Нефтида. – обяснила Йо.
- А тези какви са? – грабнала Микена друг – яркочервен плод – от същата сергия.
- Това са айпалки! Греят като божественото око на слънцето! – отвърнала Йо.
- Ще вземем и от двата плода, нали сестро? Имаме с какво да платим!
- Да мила, ще си купим и персики, и айпалки! Аз много ги обичам!

Неусетно напълнили дисагите на два от конете с плодове, хлебни питки, мляко, като двете сестри си харесали и по една кожена шапка, а Йо взела за бебето топло вълнено одеалце на червени и зелени квадрати. Мъжете, освен с храна, се снабдили с красиво изработени бронзови ножове от един майстор-ковач, който бил изложил примамливо стоката си в края на пазара.

- Господарке Йо, а вие защо не отидете в Едема при вашия свекър Енлил? – попитал единият придружител. – От Тарс до Светилището на Енлил е съвсем близо! Иначе чак до Египет има да биете много път!
- Знам, но свекър ми, бащата на Зевс, е много стар вече и не ще може да ме закриля от жестокия Арес, който, освен другото, му е внук! – отвърнала Йо.
- Как така? – възкликнал другият придружител. – Та Енлил, когото величаят като Ра, господарят на Двата хоризонта, е върховен съдия на боговете. При него идват всички с огромна почит и той разрешава най-тежките съдебни спорове!
- Вярно е, добри момци мои и аз ви благодаря за вниманието и загрижеността, обаче Прометей, прорицателят, ми предрече, че Египет е единственото място, където ще намеря спасение за детето ми и мен от упорития Арес! – усмихнала се Йо.
- Е, щом Прометей ти е казал това, ние не бива да се месим в твоята съдба, за да не сторим непоправим грях! – извинително промълвил третият придружител и се обърнал към останалите. – Нали, дружина?
- Тъй-тъй! Правилно! – съгласили се младите мъже. – Трябва да внимаваме да не разбъркаме тънките, но здрави нишки, които са ни предопределени от съдбата!

Прекарали нощта в един от хановите на Тарс и много рано сутринта продължили на юг. След няколко прехода стигнали до друг известен град – Угарит, – където Йо и Микена решили да освободят верните си спътници. Разбрали, първо, че Библос никак не е далеч, и второ, че царете оттук-насетне по техния маршрут са открити противници на Арес и негласни на Сет...

3. ОТНОВО В БИБЛОС. НЕОЧАКВАНИ ПРЕМЕЖДΙΑ И КРИЕНЕ ОТ ВСИЧКИ. ОТПЪТУВАНЕ КЪМ ЕГИПЕТ СЪС СПАСИТЕЛНИЯ КОРАБ НА АПОЛОН.

В Древен Ливан. Град Библос.

Библоският цар Адонис, наричан още Малкандър, бил плод от кръвосмешение между царя на остров Кипър Кинир и дъщеря му Мира. Когато пораснал, Адонис се прочул с хубостта си: от юношеските му години до зряла мъжка възраст неговата красота привличала силно женския пол.

След убийството на Озирис, търсейки неговия ковчег, бременната Изида и придружителката ѝ Нефтида посетили град Библос, където се срещнали със същия цар Адонис. Там Нефтида и Адонис се харесали съвсем несприетно, като впоследствие имали тайни срещи. Изида не знаела за това, защото по същото време тя, бягайки в Тракия от Арес, родила в Родопите божия син Дионис.

Но и друга богиня била привлечена по това време от красотата на Адонис: Афродита, наричана още Ишар или Астартата.

Когато се разбрало, че венчавката на Арес и Йо е провалена, защото Йо била тайно забременяла от Зевс, Хера, за да запази доколкото е възможно авторитета на сина си Арес, уредила женитбата му именно с богинята на любовта Афродита. Божественият порядък сякаш бил възстановен, но уви, Арес отново се провалил на любовното поприще. Вместо да окаже нужното внимание на красивата си съпруга, той се впуснал в нови битки и приключения. Тогава Афродита, почувствала се самотна, открила, че е влюбена в прочулия се Адонис и започнала да го ухажва. Даже се преместила на остров Кипър, за да е близо до Библос. Арес, разбира се научил за изневяратата на жена си. Дошло му в повече – за втори път. И той си наумил да отмъсти на Адонис при удобен случай.

Между другото, при преследването на Йо и Микена, Арес, без да знае, ги изпреварил, когато те ношували в Тарс. Пътувайки сам на силен жребец и с малко почивки, той пристигнал в град Библос цели четири дни преди двете богини. Богът на войната бил харесван от войнствения принц Гладис, затова го приели с почит в царския дом на Библос. По молба на принца, баща му Адонис веднага организирал царски лов за едри диви прасета, които се въдели в тъдявашната гора.

Ловците се разделили на две групи: Арес и Гладис застанали на пусия с приготвени копия и лъкове, а Адонис с няколко другари, водещи обучени ловни кучета, трябвало да подгонят пляката към пусията. Обаче нещата никак се объркали. Един огромен колкото бивол глиган изскочил внезапно и спрял за миг точно пред пусията. Гладис, изненадан, не успял да реагира толкова бързо, но Арес все пак смогнал да метне едно от малките си копия, което се забило в десния заден хълбок на глигана.

Разлютен от болката, глиганът хукнал да бяга назад, към гончиите. Гората се разтресла, а дърветата се разклатили, белязвайки пътя на свирепото

и зло животно. Виждайки идващата бързо опасност, гончиите се разбягали панически във всички посоки. Адонис обаче останал сам и вцепенен от ужас. След миг глиганът забил огромните си бивни в него, влачейки дълго време безжизненото му тяло.

Окуражавайки се взаимно, ловците заградили раненото животно и го довършили с дългите си копия. Но прекрасното тяло на Адонис лежало там разкъсано и смакано от ужасния удар на огромния глиган. Смъртта на царя била мигновена. А Арес, тайно в себе си, ликувал, че така добре се е подредило неговото отмъщение.

Този гибелен за Адонис лов бил проведен три дни преди пристигането на богините в Библос. Те дошли точно в деня и по време на погребението на нещастно загиналия Адонис, на което се наложило да присъстват инкогнито, виждайки, че Арес е застанал там най-отпред, до опечаленото семейство. Присламчвайки се към периферията на хорската тъпла и вслушвайки се в разговорите на местните жени, Йо и Микена бързо се ориентирали в ситуацията. Напуснали погребалната церемония и се озовали в центъра на града. Приседнали до градския фонтан пред царския дом. Нямаło никого.

- Нашият приятел Адонис е мъртъв, а синът му Гладис другарува с проклетия Арес! – изплакала Йо.
- Ако ни видят с детето, обречени сме! – съгласила се Микена.
- Да! Арес ще постигне целта си: ще умъртви невръстния ми син, а нас ще плени, измъчва и отведе при жестоката си майка Хера! – трагично занареждала Йо.
- Така е! И глупавият Гладис, който вече царува в Библос, ще му помогне да извърши това престъпление! – допълни Микена.

След кратко колебание Йо оставила кошницата със спящия Дионис на прага на голямата порта. Двете се отдръпнали и прикрили зад близката смокиня. След малко портата се отворила и излязла жена от свитата на царкинята. Засуетила се, но прибрала детето, а Йо и Микена се отдалечили успокоени, че божият син е в безопасност.

След погребението на баща му, младият цар Гладис, син и наследник на Адонис в Библос, започнал да се движи постоянно с госта си Арес. Йо и Микена трябвало да прикриват самоличността си и добре, че успели своевременно да скрият детето. Защото и Арес, и Гладис тепърва наредили на съгледвачите си да очакват пристигането в града на две млади жени с дете, да ги заловят и доведат в двореца. Естествено това не станало, тъй като Йо и Микена вече били изпреварили и ловко заблудили враговете си. Последните не знаели, че търсеният от тях Дионис е приютен от самата царица Неманус в нейните покои в женското крило на царския дом.

По това време Йо и Микена побързали да се отдалечат от градския площад. Спускайки се надолу по една стръмна улица, те неусетно се оказали на градския пристан. И тук, както в Тарс, имало пазар, но малък – само няколко

сергии. И все пак търпата си я бивало: пъстра, енергична и гласовита. Пазарлъците вървяли с пълна сила.

- Ех, да можеше някак да се появи Аполон с неговия бърз кораб! – въздъхнала отчаяно Йо, взирайки се между акостиралите лодки към откритото море. – Уморих се да се крия и тревожа!
- Би било истинско чудо! – въздъхнала и Микена. – Ама той откъде ще знае да ни търси точно тук?
- Как откъде! – учудила се Йо. – Не помниш ли? Когато той и Хермес освободиха Прометей от тежката верига, с която бе прикован в планината, Прометей ми предсказа предстоящия път и очакващите ме неволи, докато стигна до Египет.
- Вярно, тъй беше! – засмяла се Микена и надеждата отново озарила лицето ѝ. – Аполон е умен, сигурно е тръгнал да ни търси от пристанище на пристанище?...
- Прощавайте, но се заслушах какво си говорите. – включила се в разговора младата продавачка на риба от близката сергия. – Наистина мина вчера един красив лек кораб с големи копринени платна. Управляваше го симпатичен мъж с буйно-руси коси, синеоко и висок. А приятелят му бе червенокос, леко къдрав и зеленооко, и носеше на бедро крив меч от лъскав бял метал. Дръжката на този меч имаше вид на сокол с прибрани криле; очите на сокола бяха от едри прозрачни смарагди. Не бях виждала такова оръжие!
- Та това са Аполон и Хермес! – възкликнала Йо; двете с Микена се спогледали щастливо.
- Да, мъжът ми, който е от добрите тукашни рибари, каза, че това е най-бързият кораб в морето – корабът на бог Аполон, Стрелометеца!
- И накъде пое корабът на Стрелометеца? – попитала Микена.
- На север! Доплава от юг и продължи на север, навярно към Угаритския пристан. – посочила с ръка рибопродавачката. – А-а! И още нещо! Когато корабът пристана на нашия кей, червенокосият мъж слезе при нас и заразпитва за две млади хубави жени с бебе на ръце.
- А вие? – втренчила се в нея Йо.
- Какво ние? Казахме му, че не сме виждали тъйдъва и в града чужденки с бебе. – погледнала ги жената с любопитство. – Е, вие сте чужденки, само че без бебе! И се появихте днес!
- Ами сега? Какво ще правим? – зачудила се Микена.
- Спокойно! Тези мъже ще се върнат..., ако търсят вас и са сериозни в намеренията си! – съчувствено казала жената. – Да обхождат най-много две три пристанища на север и пак ще се спуснат на юг! Мисля, че до няколко дни красивият кораб пак ще кацне на нашия кей!
- Сполай ти за добрината, мила жено! – прегърнала Йо рибопродавачката. – Замолвам те да не споделяш с никого за нашата среща, даже и с мъжа си.

- Така ще направя! – обещала жената и добавила. – Мълчалива устица – мирна главица!
- Браво! Умно момиче! – пак я прегърнала Йо.

Двете богини се спуснали от пазарчето към кея. В неговия край, на пясъчната ивица имало извадени повредени обърнати лодки. Приседнали на една от лодките сами, встрани от хорската суета и уши. Започнали да обмислят своето положение. Йо каза:

- Най-разумно е да се разделим, защото съгледвачите на новия цар Гладис, в услуга на Арес, ще разпитват хората за „две млади хубави чужденки“, както рече одеве жената...
- Аз най-добре да остана на пристана, за да дебна кораба! – прекъснала я Микена.
- Точно това исках да предложа, сестро! – засмяла се доволна Йо. – Обаче какво ще правиш дни наред сама и без работа? Това лошо бие на очи!
- Мога да се престоря на шивачка, да прикърпвам платната на закъсалите рибари или на дошлите странни кораби? – предложила находчиво Микена.
- Браво, умна ми сестро! Ами игли и конци откъде? – зачудила се Йо.
- Ще се примоля на новата ни познайница, рибопродавачката! Нали мъжът ѝ е рибар?
- Как чудесно всичко се подреди! – засияла Йо.
- А ти? Къде ще се денеш? – попитала Микена.
- Аз ли? – хитро я погледнала Йо. – Аз ще вляза в устата на звяра! Там е най-безопасно и там никой не ще ме открие!
- В царския палат? – досетила се Микена.
- В царския палат, разбира се! Нали малкият гладник ще се събуди и ще заплаче...
- И царицата ще прати да му търсят дойка! – пак се досетила Микена. – А ти, сестро, трябва да си там наблизко, под ръка!
- Вярно, трябва да се навъртам пред портите на царския дом, за да не намерят друга дойка! – изправила се Йо.
- Тръгвай бързо! Аз ще съм на пристана дене и ноще! И щом Аполон и Хермес пристигнат, ще ти дам знак! – успокоила я Микена.

Разделили се. Йо с бързи крачки хванала нагоре по улицата към центъра на града. Тиха, едва забележима усмивка озарявала лицето ѝ. Тя мислено кроела планове за бъдните си действия в името на спасението на малкия божи син – нейния син, в ръцете на който съдбата щяла да постави бъдещето на света. Залогът бил голям, а нейните усилия пак придобили смисъл.

Неусетно бе стигнала пред царския дом. На пейката край фонтана седели три момичета, хубаво облечени, навярно от свитата на царицата. Йо ги приближила и поздравила.

- Откъде си, мила жено? – попитало едното.

- Как хубаво миришеш, амброзия ли е това? – проявило любопитство и второто.
- Да не си някоя богиня? – предположило третото.
- Не съм никаква богиня, но умея да се грижа за себе си! – отвърнала наперено Йо. – Ще ви дам от моето розово масло, за да станете привлекателни! Освен това виждам, че имате хубави коси! Искате ли да ви ги сплета като моята?
- Ще ни посветиш ли в тази магия? – зарадвало се едното момиче.
- Магията е да гледате как се сплита коса! После вие ще се справите сами, с малко моя помощ! Не е трудно, обаче трябва да внимавате!

Захванали да се разкрасяват. Щом е за женска хубост, старание проявили. Един гребен и четири чифта чевръсти ръце се потрудили с хъс и бързина. Накрая се огледали доволни и тъкмо да се похвалят една на друга, когато от портата надзърнала строга жена и наредила:

- Идвайте, господарката ви вика!

Момичетата се сбогували набързо с Йо, която в това време успяла да капне на всяка от розовото масло, което Силен ѝ бе дал за спомен от розовите градини на Зевс в Тракия. Тези вълшебни градини били създадени навремето от Зевс, който се видял в чудо с тяхното опазване, затова бе заповядал на Силен да ги брани от вредни посегателства.

След малко, както Йо очаквала, едно от момичетата излязло и дошло при нея:

- Странице, нашата царица Неманус иска да те види!
- Тъй ли? И защо?
- Впечатлена е от прическите, които ни направи, а и от твоята амброзия!
- Не е амброзия, а роза!
- Твърде е хубава тази роза, ала не е позната нам!

Момичето въвело Йо в царския дом, придружило я до женското крило. Качили се на втория кат и влезли в одаята на царкинята. Момичето се поклонило дълбоко, а Йо сдържано.

- Благодаря Ви, че приехте моята покана, благородна госпожо! – казала любезно царицата. – Аз съм Неманус, съпругата на загиналия при последния злополучен лов цар Адонис и майката на младия цар Гладис.
- Чух за това голямо нещастие и Ви изказвам моите съболезнования!... От своя страна аз благодаря, че ме приехте във Вашия дом, светла госпожо! Но на какво се дължи вниманието към скромната ми особа?
- На прическите, които сте благоволили да направите на момичетата!
- Медените им коси заслужават повече грижи и аз ги научих как да ги сплитат.
- Но тези прически с осем плитки отзад и по четири на двете слепоочия са характерни за богините! Хера, Деметра, Персефона, Афродита носят такива!

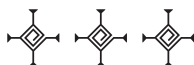

- Възможно е! – отвърнала неопределено Йо. – Мен ме научи една странница в град Тарс.
- Навярно от нея имате и прекрасната амброзия, на която ухаете? – усмихнала се Неманус.
- Така е! Тази госпожа беше много специална! А що се отнася до ухание-то, това е розово масло. Мога да Ви подаря моето шишенце! Мисля, че розата е подходяща за жена като Вас! – Йо подаде шишенцето на Неманус.
- О-о, не мога да приема толкова ценен подарък!
- Настоявам, царице и съм сигурна: розата наистина е подходяща за жена като Вас!
- Трогната съм! Благодаря! – взела Неманус шишенцето с треперещи пръсти.

В този момент влязла жената със строгото лице и каза:

- Господарке, бебето се събуди! Неспокойно е, аха да заплаче! Сигурно е гладно!
- Мария, сетих се за онази слугиня, дето кърмеше преди време! Има ли още мляко? – попитала царицата.
- О-о, нейното бебе отдавна не суче! Повече от месец мина, откакто тя спря да го кърми!
- Тогава потърсете дойка за хубавото чуждо бебе, ама бързо! – наредила Неманус.
- Почакайте! – намесила се Йо, чийто план се сбъдвал стъпка по стъпка. – Аз имам мляко! Много мляко! Тече от мен обилно!
- Наистина ли? Какъв късмет! – почудила се Неманус. – А Вашето бебе къде е?
- Оставих го при майка ми. Ама то е голямо, кърмех го цели три години и преди няколко дни спря да суче. – излъгала смело Йо. – Мама го захрани с млечна попара, прясно сиренце... Много обича зрели персики!
- Да-а, на Тарс има персики и много още други хубавини! – въздъхнала замечтано Неманус. – Ами какво ще кажете ако Ви помоля...
- Разбира се, че ще помогна! – Йо не я изчакала да довърши думата си, представяйки си колко е гладен нейният малък Дионис. – Къде е горкото детенце?
- В съседната соба е и май го чувам да плаче! – отвърнала Мария.
- Отидете бързо при детето! – наредила обезпокоена Неманус.

Йо приласкала Дионис, а той засукал веднага от майчината гръд. Нямало колебание или безпокойство. Божият син усетил добре познатото съвършено ухание и най-сладкия вкус на майчиното мляко. Той намерил спокойствие и сигурност в майчината прегръдка, а тя – щастието, че ще продължи необезпокоявана да му предава своята сила и любов.

Така изминали три спокойни дни. По искане на Йо, царицата Неманус своевременно осигурила за нея и детето друга соба с камина, коритце за къпане на бебето, чисти пеленки и едно момиче-помощница. Когато Дионис заспивал, Йо, стареейки се да бъде незабележима, излизала навън и припкала до пазарчето на пристана, купувайки по някоя дреболия.

Истинската ѝ цел обаче била друга: да зърне сестра си, но отдалеч, а освен това да попита новата си приятелка – рибопродавачката – за кораба на Аполон. Сестра ѝ Микена добре се била превъплътила в ролята на шивачка на платна. Заради качествените шевове, които правела, моряците я опознали и заобичали; наемали я всеки ден и дори я препоръчвали на корабите, които пристигали от странство.

Аполон и Хермес още ги нямало. Може би щели да се появят в утрешния ден?

Йо тръгнала да се прибира. Трябвало да заръча на своята помощница да зареди камината с нови дърва. Рано сутрин, когато обитателите на царския дом спели най-дълбокия си сън, Йо извършвала таен свещен ритуал, за да придобие малкият Дионис безсмъртие.

Бе сварила в едно менче отвара от сушени листа и цветове на рядката родопска билка Селивряк, които старата мойра Клото ѝ бе дала на изпроводък, с напътствие как да я използва. Дионис редовно се будел много рано, за да суче. Преди да го нахрани обаче, Йо, която винаги имала топла вода на огнището, му правела баня в коритцето с отварата. Сетне, както е мокър, го вдигала за крачетата и го отнасяла над предварително подготвения бавен огън в огнището, тъй както ковачът закалявал метал.

Само първия път синът ѝ се нацупил и приплакал от горещината. Но още тогава свикнал. Втория и третия път дори се усмихвал и мъркал като доволно коте. Клото ѝ бе предрекла това и бе познала. Само че бе заръчала строго: по време на ритуала трябва да се пази мълчание, иначе магията се разваля.

Дошла четвъртата утрин. Йо се послушала: в тишината на дома напълно властвал Морфей, богът на съня. Тя приготвила отварата и добавила няколко цепеници в камината. Малкият тъкмо се събудил, мляскайки с пълните си устни. Пуснала го в коритцето, за да се накисне хубаво, после го вдигнала и поставила над пламъците, вихреци се в огнището. В този миг той се усмихнал, правейки я щастлива.

Но тогава най-неочаквано вратата се отворила и влязла царицата.

- Боже, какво се случва тук?! Защо държиш детето в огъня!? – изпищяла Неманус.
- Замълчи глупава жено! Всичко ще провалиш! Тихо! – зашептяла Йо, но късно, ритуалът бил провален и тя изтеглила детето от огнените пламъци.

Богинята пак се обърнала към царицата, с намерение да я въведе и посвети в тайния ритуал, но тогава видяла, че Неманус лежи в несвяст на пода. Била припаднала от уплаха. Явно разумът ѝ не могъл да осъзнае и приеме случилото се.

Вдигнатият шум навярно е разбудил ако не господарите, то поне слугините. Йо преценила, че отново и незабавно се налага да бяга. Бързо повила сина си, грабнала най-необходимите неща, които впрочем била подготвила, очаквайки подобен развой на събитията.

Спуснала се във фойето. Там било полутъмно. Първо чула спокойното хъркане на пазача, после го съзряла – излегнал се блажено на широкия му удобен стол. Йо пипнешком и внимателно повдигнала дебелото вътрешно резе, леко открехнала тежката врата и се промъкнала навън. Когато затворила вратата от външната ѝ страна, се чуло леко скърцане, което я стреснало, но свежият прохладен въздух, просторът и свободата я извадили от шока, и нейният силует бързо се стопил в утринния здрач.

Малко след това съненият пазач се събудил, може би заради изскръцването на вратата. Проверил резето и видял, че е вдигнато. Веднага надникнал навън: площадът бил пуст в тихата утрин. Пазачът се прибрал обратно, пуснал резето, като огледал предпазливо фойето. Помислил си: „Никой не видя! Ако царят ме пита, няма да признавам, че снощи, след хубавото вино, съм забравил портата отворена! Била е заключена и толкоз!“

Царят Гладис наистина извикал пазача, за да го пита за портата. Но това станало по-късно. Първо изтичал в женското крило, откъдето дошли писъците на слугините, когато намерили припадналата царица. Те продължавали да викат при опитите си да я свестят, пръскайки я със студена вода. Накрая постигнали успех: полулегнала в скута на една от жените, тя се усмихвала глупаво с ококорени очи.

- Какво се случи, майко? Нападна ли те някой? – навел се над нея Гладис, а зад гърба му надникнал Арес, който също се бил събудил.
- Никой не ме е нападнал! Просто зърнах за миг нещо, което ме уплаши! – отвърнала Неманус, все още прекалено ококорена.
- Че какво може да те уплаши тук, у дома?! – зачудил се синът ѝ.
- Сигурно е онази пушина, дойката на подхвърленото дете! – обадила се слугинята, която прегръщала и успокоявала царицата.
- Почакайте! Каква дойка, какво дете?! – изчервил се изведнъж Гладис.
- Вие, жените в двореца, не разбрахте ли, че ние дирим под дърво и камък Изида и бебето ѝ Дионис?! – извикал ядно Арес.
- Изида и Дионис? Че защо не казахте?! – попитала озадачено Неманус.
- Ама Гладис, ти не ги ли предупреди? – учудил се на свой ред Арес.
- Мислех, че са разбрали? Всеки ден давам на хората на висок глас команди къде и как да търсят майката с детето! – оправдал се Гладис.
- Не сме чули сине, прощавай! Знаеш, че ние жените си имаме предостатъчно работа и грижи в този дом, и по начало много не се месим в

- мъжките работи! – тук Неманус направила пауза. – Освен ако не бъдем помолени изрично!
- Ама че глупаво се получи! – махнал Гладис с ръка.
 - Доста глупаво! – съгласил се Арес. – Ние я търсим къде ли не, а тя хитрушата се спотайвала в двореца!
 - Момиче! – викнал Гладис на една от девойките в стаята.
 - Да, господарю! – поклонила се тя.
 - Изтичай и ми доведи пазача! Бързо!
 - И все пак, уважаема госпожо Неманус... – обърнал се Арес почитателно към царицата. – Какво точно стана, какво ви уплаши?
 - Ами аз зърнах, наистина само за миг, как дойката, която казвате, че е Изида, държи бебето над огъня. Странното е, че пламъците бяха го обвили и погълнали изцяло, но то не плачеше, не викаше. Стори ми се даже, че гука щастливо... – обяснявала съсредоточено царицата, напрягайки се да си спомни всичко.
 - Но Изида е държала някак детето? – уточнил Арес.
 - Държеше го за глезените, надолу с главичката, в буйните пламъци! Горкичкото! – кимнала царицата.
 - Това трябва да е някаква магия? – предположил Гладис.
 - Ето ме, царю! Викали сте ме! – изпълнал се мирно пазачът до вратата.
 - Портата беше ли заключена тази нощ! – рязко го питал Гладис.
 - Снощи пуснах резето, царю! Както винаги го правя! И събаля, рано, като стана шум и се вдигна тревогата, аз нали дежуря нощем там, та първата ми работа бе да проверя резето! – чинно отговорил пазачът.
 - И...? – изгледал го царят.
 - Резето си беше пуснато, а долу никой не се е мяркал! Инак щях да го видя и хвана!
 - Значи, Изида трябва да е още в двореца! – усмихнал се доволен Гладис.
 - Свряла се е с бебето в някое тъмно къоше! Да я потърсим! – извикал Арес, а в гласа му отчаянието се сменило с надежда.
 - Преди да хукнете трябва още нещо да ви кажа! – задържала ги царицата с неуверен глас. – Привидя ми се в мига, когато ми прилоша: Изида се превърна в птица, в лястовица с бяла гуша и черни криле, а детето ѝ, и то – в малко лястовиче! Двамата полетяха в кръг около едната колона, сетне около другата, направиха осморка и излетяха навън през прозорчето...
 - Глупости бръщолевииш, мамо! – засмял се смутено Гладис, взирайки се в малкото прозорче. – Пак ли за магия намекваш?
 - Магия или не, не знам! Ала мисля, че няма да я откриете в двореца! Тя избяга!
 - Хайде да претърсваме, без да губим време! – подканил ги Арес, надавайки се да хване така желаната плячка. – После ще доизясняваме мистерията с магиите!

В това време Йо, носейки Дионис, доприпкала на пристана. В утринния здрач и през гъстите изпарения, вдигащи се от водата в залива, ѝ се мярнали големи бели платна, но дали така ѝ се е сторило...? Изведнъж отдолу в мъглата изникнало като призрак светлото усмихнато лице на Микена:

- Сестрице, тъкмо бях тръгнала да те викам и ти ми идеш насреща! Аполон и Хермес пристигнаха преди малко!
- Наистина ли?! – почти изплакала Йо. – Да отплаваме веднага, защото в двореца се вдигна голяма врява! Там вече ме търсят, а сигурно ще дотърчат и тук!
- Тъй ли? Тогава да се качваме на кораба!

На палубата моряците качвали бурета с прясна вода, която били налели от чучура на пристана. В суматохата изскочили Хермес и Аполон. Прегърнали Йо.

- Здравей, мила Йо! Как е малкият змей? – огледал Аполон нея и детето.
- Гладен е, не успях да го накърмя, защото в двореца се вдигна олелия и аз избягах в последния миг! Добре, че вие тъкмо навреме сте дошли на Библоския кей! – радвала се Йо.
- Иди в голямата каюта, за да го накърмиш на спокойствие; после ще ни разкажеш патилата си! – пуснал Хермес широката си усмивка.
- Моряци мои! Ето сутрешният бриз захвана да издухва мъглата! Вдигайте платната, та да се засилим навътре в морето! – извикал Аполон, отвързвайки бордовото въже от кея.

Моряците ловко се справили с необходимите въжета. Щом повдигнали платната, те мигновено се издули и невидимата сила на бриза рязко тласнала лекия кораб. Аполон на кърмата чрез кормилния лост насочил кораба през изходния коридор на пристанището към открито море. Корабът се понесъл с бързината на гларус, отдалечавайки се от Библоския бряг и въобще от крайбрежието. Крайморските обитатели не бивало да виждат Аполоновия кораб, за да не докладват после на съгледвачите на Сет. Защото следващият пристан щял да бъде в Египет, в делтата на свещения Нил, където Арес не би посмял да припари. Там сега царувал могъщият бог Сет, когото наричали още Адад, Адес или Хадес.

4. АКОСТИРАНЕ НА АПОЛОНОВИЯ КОРАБ В ЕДИН ОТ РЪКАВИТЕ НА ДЕЛТАТА НА РЕКА НИЛ. БОГИНЯ ЛЕТО, МАЙКАТА НА АПОЛОН, ПРИЮТЯВА ИЗИДА И БОЖИЯ СИН В СВОЕТО СВЕТИЛИЩЕ КРАЙ ГРАД БУТО. ИЗНЕНАДВАЩОТО ПОСЕЩЕНИЕ НА ВЛАДЕТЕЛЯ СЕТ.

Древен Египет, делтата на Нил. Светилището на Лето на плаващия остров.

Аполон, който често кръстосвал морето, добре познавал неговите течения и ветрове, а също островите и крайбрежията. Морският властелин Посейдон осигурил хубаво време на своите племенници и те плавали спокойно. Йо, която оттук следва да бъде наричана Изида, както е известна в Египет,

и сестра ѝ Микена, могли да отдушнат от преживените преमेждия. След няколко дни клатушкане из морската шир забелязали делтата на Нил. Тя се откроявала от околните златно-пясъчни брегове със своята разкошно-зелена гъста растителност. Плавайки от изток на запад, Аполон пропуснал широкия лиман на най-източния ръкав на делтата, а след него – три нормални устия. След това гребците му прибрали платната и хванали веслата, а той уверено насочил кораба към другия лиман, Себенитския, в който се вливал петият ръкав. Неговият вход бил тесен и това го превръщало в езеро. В горния му край солената бистра морска вода укротявала течението на сладката мътна речна вода. Тази смес, бързо застивала като стъкло, в което се оглеждали небето, крайбрежните дървета и дори прелитащите птици.

Насред дълбокото, тъмно-синьо и магично езеро, обрасло с финикови палми и гъста зеленина, имало загадъчен остров, който наподобявал огромна зелена гъба, чиято периферия се спускала почти до водата. Това били клоните на плодните дървета, гъсто преплетени с клоните на дива растителност.

- О-о, това е плаващият остров Хемис! Аз съм идвала на времето тук, но откъм горната страна! – оживила се Изиди. – Отиваме при майка ти Лето, нали Аполоне?
- Да! – отвърнал Аполон. – Мисля да те скрия с детето на нейния остров!
- Идеята ти е добра! Едва ли някой ще ни потърси тук! – зарадвала се Изиди.
- Мама е много грижовна, ще имате всичко необходимо!
- Да, ама този остров е толкова гъсто обрасъл! – забезпокоила се Микена. – Как ще влезем в него?
- На пръв поглед е непроходим! – казал уверено Якхос. – Обаче си има потайни невидими пътечки!
- Ти откъде знаеш? – погледнала го учудено Микена.
- Ха, че аз тук съм отраснал! Отгледа ме Лето, Аполоновата майка!
- Да, сестро! – потвърди Изиди. – Истина е! Якхос, когато в Египет знаят като Анубис, се роди малко по-нагоре, по реката. Майка му Персефона, която тук е Нефтида, го роди тайно в тръстиките, за да не разбере мъжът ѝ Сет, защото Анубис не е негов син... Аз не можех да позволя детето да загине! Животът е безценен и уникален!
- Говориш, сякаш си била тук? – отново се учудила Микена.
- Да, ти беше мъничка още, когато мен ме доведоха в Египет! – каза замислено Изиди. – Тогава Персефона беше сгодена за Сет и трябваше да се премести при него. Тя помоли мама да ме пусне с нея като нейна приятелка, за да ѝ бъде на първо време опора. Бяхме съвсем млади – тя на седемнадесет, аз на четиринадесет години.
- И ти си живяла в Египет, пък аз дори не знам!
- Живях тук само две години и се прибрах в родния Аргос. А ти беше малка.

- Сестра ти е била в свитата на царкинята Нефтида, моята майка. – вметнал Анубис. – И когато тя ѝ споделила, че ме е родила и скрила в тръстиките, страхувайки се от Сет, Изида повела кучето си по брега и ме намерила уплашен и ревящ! Нейното куче ме е надушило сред гъстата тръстика!
- Разбирам! – отбелязала Микена. – Затова си възприел кучето за свой тотем!
- Точно така! – съгласил се Анубис. – Моят спасител ми стана тотем! Изида, която аз считам за моя втора майка, ми предложи на посвещението да приема този образ.
- Бе много бяло бебе, като духче, обитаващо двата свята! Затова те назовах Анубис, „Дар от небесния Ану“. Донесох те на острова при Лето. – Изида умилено погледнала Анубис. – Тя те откърми и отгледа, заедно с близнаците си Артемида и Аполон, които бе родила месец по-рано. А аз трябваше бързо да се върна в двореца на Сет, за да не възбудя неговото подозрение. Е, при всяка възможност идвах да те видя и после тайно споделях впечатленията си с твоята майка.
- И Сет нищо не е разбрал? – попитала Микена.
- Нищичко! – отговорили ѝ заедно в хор Анубис и Изида.

Аполон заобиколил острова и изведнъж рязко завил към неговия бряг. Високият корабен нос, увенчан със статуя на всевиждащия бог Птах, отместил надвисналите клони; едва тогава видели тесния сенчест канал, по който корабът се плъзнал леко и безшумно. След няколко мига гъстата джунгла се отдръпнала и разкрила малък залив с дървен пристан, зад който имало здрава и просторна дървена къща. На терасата, в удобен трон си седяла Лето, облечена в небесносин хитон и щом ги видяла, грейнала от щастие.

- Дойдохте, най-сетне! – скочила Лето от трона си, спуснала се по стълбите и изтропала по дъските на пристана.

Докато моряците привързвали кораба, домакинята разтворила щедри обятия и прегърнала сина си Аполон и храненика си Анубис.

- Здравей Изис, царице на добротата и любовта! Къде е Божият син? Дай да гушна Спасителя, който ще донесе мир на нашия толкова объркан свят!
- Ето го, сина на Зевс! – подала ѝ Изида рожбата си. – А ти изглеждаш все така млада и красива, Лето!
- Благодаря ти, мила! – нежно се навела Лето към бебето, а то протегнало ръчица, докосвайки бузата ѝ. – На времето и аз като теб, бременна от Зевс, бягах, търсейки спасение от ревността и омразата на Хера. Тя бе пратила чудовищния змей Питон с цел да погуби мен и децата ми. Скрих се на остров Делос и там родих моите близначета, ей-такива мънички като твоя Дионис! А откакто добри моряци ме докараха в Египет, злата Хера вече не може да се домогне до мен, защото се страхува от

- Сет. Само ми е жал, че не мога да видя моите стари родители, титаните Койос и Феба! Така искам за малко да ги зърна!
- Мамо, кажи ѝ за светилището! – подсетил я Аполон.
 - Вярно, ти не знаеш за моето светилище! – въодушевила се Лето. – Той, моят син строи сега в Делфи, но първо направи моето светилище тук в Египет!
 - Тъй ли? Разкажи ми! – подканила я Изиди.
 - Моят Аполон намери добри каменоделци, които сътвориха истинско чудо! – похвалила се Лето. – Оформиха една огромна скала като куб, дълга, широка и висока по четиридесет царски лакътя. Издълбаха я отвътре и там е моят храм. В него са ритуалните предмети, с които извършвам моите свещенодействия в деня на рождеството на Артемиди и Аполон. Учредих празник и в деня на раждането на Анубис. А отгоре каменоделците качиха друга скала, издялана като двускатен покрив, фронтонът на който е висок четири лакътя.
 - И къде е туй чудо? – попитала Изиди, замисляйки се, че и тя като богиня-майка трябва един ден да учреди празник и мистерии по случай рождеството на божия син Дионис, наследника на Зевс.
 - Храмът ми, известен вече в цял Египет, се извисява там, на онзи бряг, където ти, Изис, намери тогава малкия Анубис. Когато Анубис достигна юношеска възраст, му дадохме името Буто, сиреч „Воловарят“, защото още тогава започна да отглежда бикове от породата, дето жреците я ползват за жертвоприношения.
 - Ти отглеждаш бикове? – изненадано погледнала Изиди Анубис.
 - Да–а! – авторитетно отвърнал той. – Имам голямо хергеле, което пасе по росните ливади в делтата на Нил! От най-прочутите храмове в Он и в Карнак идват при мен жреци, за да си подберат подходящи жертвени животни. И признавам, доста са възискателни и претенциозни.
 - В Египет Анубис е на голяма почит сред водачите на жреческата каста! – убедено произнесла Лето. – Едно заради ослепителната белота на неговото тяло, друго заради произхода му. Вярват, че той има достъп и до двата свята, и тук неговият животински образ, тотемът куче, идва точно на място, защото кучето вижда еднакво добре денем и нощем.
 - Колко интересно! – възхитила се за пореден път Микена. – Обичам да слушам за такива необясними неща и мистерии!
 - Сонхис, главният жрец на Храма на Атон в северната столица Он ми довери наскоро, че тяхната колегия замисляла да въведе нов ритуал, който ще носи името „Претегляне на сърцето-душа“. Когато виден мъж почине и приготвят мумията му, ще отделят сърцето от извадените вътрешности и ще го теглят на особена везна, за да установят чистотата на неговата душа: живял ли е праведно и честно, или напротив – живял е в лъжа и е творил злини. И познайте кой ще контролира везната?!
 - Нашият Анубис! – досетила се Изиди.
 - Да, нашият Анубис! – потвърдила доволно Лето.

- Че той и без това си е толкова честен и почтен! – вметнал Аполон.
- Вярно е! – засмяла се Лето и прегърнала младия Анубис. – Всички се възхищават на нашето момче!
- Те и на Аполон се възхищават, но за друго! – казал Анубис, сякаш в своя защита.
- За какво друго? – попитала Изидида.
- Ами за неговата мъжественост и решителност, за това, че е безкомпромисен стрелец! – отвърнал Анубис.
- Всеки притежава ценни качества и умения, с които се отличава от другите! – мъдро обобщил Хермес, който досега подслушвал разговора, както си лежал в хамака, опънат между две финикови палми. – Важното в случая е, че нашият брат и приятел съвсем заслужено е получил уважението на божественото общество!
- Има и още! – усмихнала се Лето загадъчно. – Сонхис сподели, че възнамеряват да отделят на Анубис място на звездното небе, давайки му роля сред останалите богове, подредени вече там. До съзвездieto на ловеца Орион, посветено на Зевс, когото тук познават като Озирис, смятат да наименоуват две съзвездия: Голямо куче на Анубис като придружител на душите в отвъдния свят Дуат и Малко куче пак на Анубис като наблюдател на душите в нашия свят Ат. В Голямото куче е най-важната за култа звезда Сириус, или Сотис – твоето звездно превъплъщение, мила Изис. По този начин ще свържат и на небето Озирис, Изис и Анубис, поради неговата двойствена природа. Колебаят се дали да не му дадат в друга част на небето още едно съзвездие, Воловар, заради важността на неговата работа за храмовете. Воловарят ще държи две кучета, за да предпазва стадото си от гладната Голяма мечка.
- Това е много, много хубаво! – тържествено отбелязал Хермес, който след време щял да се прочуе като египетския Тот. – Това високо положение на младия Анубис ще ни е от голяма полза в близкото бъдеще, когато Дионис порасне и предяви пред узурпатора Сет претенцията си за трона на своя баща. В борбата с коварния Сет ще трябва да обединим всички налични възможности и сили.
- Съгласна съм, драги ми Хермес! – добавила Изидида. – И в допълнение на твоите думи, тържествено обявявам името, което ще носи в Египет моят син, бъдещият цар на света! Назовавам го сега Хар, което означава „Великият Ра“!
- Прекрасна идея! – подкрепила я Лето. – На неговия дядо, най-почитания и уважавания в нашето общество, макар да е вече толкова стар!
- Така е! – възкликнал Анубис. – Дори разхайтеният Сет не смее да оспори авторитета на Ра!
- Как ще смее? – допълнил го Хермес. – Въпреки че е стар, Ра владее неведоми и страшни сили! Освен това му е баща, пък и върховен съдия... А що се отнася до името на младенеца, мисля че е подходящо да бъде Хар, или защо не Хор?!

- Да! – съгласила се Лето. – И двете имена са добри, ама ние май се записаме в разговор, който разбира се е важен! Обаче сега първо трябва да се погрижим за детето, а сетне да ви настаня всичките в просторната ми къща! Имам място за всички вас! Трябва и да хапнете: приготвила съм вкусни ястия! Днес ще отдъхнете, а утре ще идем в Буто, за да видите моя храм, едно от чудесата на Египет!
- Моряците ми могат да спят на кораба, хем да го пазят през нощта. – казал Аполон.
- Добре, ще се разпоредя да им занесат храна. – отвърнала любезната домакиня.

Приказно тихата прохладна нощ отлетяла бързо и отстъпила пред също толкова приказно и хладно утро. Посейдон бил застлал с гъста млечнобяла мъгла не само водните пространства, но и зелените туфи на колониите от растения. И ето че сякаш по невидим сигнал ранобудни птици започнали да огласят околността, осветена от първите слънчеви лъчи. Много скоро тези лъчи щели да станат топли, а после горещи.

Стопанката Лето и трите ѝ помощнички оставили скъпите им гости да се наспят хубаво, тъкмо да имат време да направят и сложат една солидна закуска от разнообразни плодове и зеленчуци.

Щом веселата компания омела богатата закуска, качили се на кораба, за да преживеят заедно обещаната им любопитна разходка до храма на Лето в свещената местност Буто.

Пристанът пред храма бил съвсем малък, но свършил работа. Слезли от кораба в подножието на храма. Наложило се на гостите да изкривят вратове, за да го огледат до самия му покрив. Тогава, осъзнавайки мащаба на неговата грандиозност, те започнали да възклихват и да сипят хвалебствия. И тъкмо щастливата Лето ги поканила да влязат в светая-светих, когато една от нейните помощнички ѝ заговорила бързо, сочейки с ръка към речния ръкав. Това не останало скрито за гостите, които извърнали глави към Нил.

- Отче небесен! – пребледняла Изиди, виждайки приближаващия голям кораб. – Това е хоругвата на Сет! Той иде, за да ми вземе младенеца! Ами сега?
- Спокойно Изис! – прегърнал я Анубис. – Ще скрием детето! Високо горе, на покрива, има малка тайна стая, но трябва да сме бързи!
- Казвай що да сторим! – веднага реагирал умният Хермес.
- Момци! – викнал Аполон на своите моряци. – Направете така, че да забавите акостирането на големия кораб! И без това пристанът е малък!
- Входът е отзад. – упътил ги Анубис. – Елате да вземем стълбата!
- Изис! – казала Лето. – Дай детето на моята вярна Марела! Тя ще се качи горе с него; там ще го гушка, за да не заплаче, не дай боже!
- Добре! – съгласила се обнадеждена Изиди и подала детето на Марела.
- Аз, Изис, Микена и другите ще останем пред храма, защото Сет наблюдава отдалеч и щом наближи, ще ни потърси с поглед! – разпоредила

се опитната Лето. – А ти Марела, скритом зад тълпата, изтичай от другата страна на храма! Мъжете сигурно вече са сложили стълбата! Качи се горе с малкия и кротувайте там! Нито звук!

- Разбрано, господарке! Тичам! – момичето, с детето на гърди, се промъкнало между другите и изчезнало.

От задната страна на храма мъжете тъкмо подпирали стълбата, която представлявала дълъг и тънък ствол на ела със сковани напречно на него къси одялани парчета от клони. Анубис се покатерил сръчно и, стъпвайки на парапета, хванал главата на огромния разперил криле феникс, който изглеждал като барелеф, издялан върху повърхността на масивното тяло на фронтоната. Анубис обаче отместил феникса. Разкрил се кръглият отвор на входа към тайното помещение. Сетне дал знак на момичето да се качи горе. След няколко напрегнати мига и тя се оказала на парапета и се шмугнала вътре, заедно с детето, което за щастие приемало спокойно припряността на възрастните около себе си. Анубис затворил вратата-феникс и се спуснал долу.

Двама от моряците на Аполон, които предвидливо били повикани от хитрия Хермес, грабнали стълбата и я понесли тичешком на запад, за да я хвърлят в съседния ръкав, та да не остане никаква следа, водеща към тайното убежище. Щом те потънали в близката джунгла, Анубис, Аполон и Хермес се промъкнали към предната страна на храма и незабележимо се слели с останалите гости. В това време останалите на Аполоновия кораб моряци уж бързали да освободят пристана за кораба на Сет, но демонстрирайки непохватност, която предизвикала подигравки от страна на моряците на Сет, никак си не могли да се справят. Това обаче веднага се променило, щом мичманът забелязал появата пред храма на своя господар Аполон, който му дал предварително уговорения знак да освободи пристана.

Големият кораб най-сетне акостирал. Сет се спуснал важно-важно, водейки на здрава верига едно ужасно създание. Всички били чували за това пъклено същество, но едва сега имали неприятната възможност да го съзрат с очите си, защото господарят на Ада излизал с него само на лов, в присъствието на отбрани свои приятели. Това създание бил Цербер – огромно триглаво куче, което по-скоро наподобявало дракон или ламя.

- Страх ме е от това чудовище! – изплакала Микена, притискайки се в Изида.
- Какви зъби само! – забелязала Лето. – От трите му усти обилно тече слюнка, да не го е държал гладен!
- Не мислех, че е толкова голям! – почудил се Хермес.
- Да, висок е почти колкото господаря си Сет, ала е триж по-голям от него! – съгласил се Аполон. – И виж го как внимателно оглежда всичко наоколо с жълто-зелените си змийски очи!
- Чудя се дали Цербер може да надуши Марела и детето? – попитал Анубис.
- Едва ли! – отговорил му Хермес. – Ти нали добре затвори феникса?

- Разбира се! – отвърнал Анубис. – Фениксът се затваря съвсем плътно, не остава никакъв процеп!
- Тихо, Сет приближава! – прекъснал Аполон неуместния им разговор.

Сет дошъл на десетина крачки от групата и спрял. Цербер обаче, привлечен от миризмите на толкова много непознати хора, се опитал да ги доближи още, опъвайки желязната верига, която плашещо изпукала. Всички, стреснати, се дръпнали назад.

- Кротко, Цербер! Седни! – изкомандвал го гръмогласно Сет и триглавото куче, неочаквано се подчинило, разтърсвайки трите си глави.
- Здравейте, Велики Сет! – окупитила се Лето, поклонявайки се и влизайки в ролята на домакиня. – Защо не пратихте вестносец да ни предупреди, че да ви посрещнем както подобава?
- О-о, уважаема Лето! – засмял се той престорено. – На обиколка съм из моите владения, за да видя как живеят поданиците ми. Нима аз Ви обезпокоявам с нещо?
- Напротив, много се радвам на Вашето пристигане! Тъкмо въвеждах гостите си в моя светая-светих! Заповядайте и Вие, заедно с тях, да разгледате невероятната вътрешна украса на моя храм и свещените ми предмети!
- Ще вляза и аз с останалите, защо не! И без това голямо любопитство отдавна ме гложди! Наистина ли пазите вътре останките на прочутия змей Питон, убит със сто стрели от храбрия Ви син Аполон?
- Моите стрели още стърчат от изсърхвалото тяло на Питон. – спокойно потвърдил Аполон с хладна усмивка.
- Браво, браво! Голям юнак сте Вие, синко! Радвам се, че Ви срещнах! – Сет оставил веригата на земята и се запътил към входа на храма.
- Простете, Велики Сет! – разтревожила се Лето. – Ами Цербер?
- Цербер е обучен лично от мен! – засмял се успокояващо Сет. – Отгледал съм го от малко паленце! Щом съм му заръчал да седне, той ще седи и ще ме чака! Но трябва също да знаете, че ако го повикам, когато съм в храма, той ще дотича като светкавица при мен! Нямам по-верен приятел от него!

Докато свитата му останала навън заедно с Цербер, Сет влязъл в храма, оглеждайки с любопитство гостите на Лето, особено красивите богини Изиди и Микена. Но все пак откъснал наглите си очи от тях, привлечен от много по-интересната за неговия вкус картина на сгърченото и изсърхнало тяло на змея Питон. Люспестата му кожа лъщяла още на някои места, като отразявала пламъците на газените лампи. Господарят на Долната земя се втренчил в посмъртно широко отворените очи на нещастния Питон, запечатали последния негов миг, белязан от страдание и болка. Една от многото стрели стояла забита точно между тези ужасени очи.

След продължително съзерцание на мъртвия Питон, Сет се обърнал и излязъл навън, оставяйки другите посетители да разглеждат бебешките

игралки на Артемида, Аполон и Анубис и да слушат покъртителния разказ на Лето за преживените от нея страдания.

Когато посетителите напуснали храма, примижавайки на силната дневна светлина, отново се сблъскали със Сет и Цербер.

- Здравей, Изис, прекрасна приятелко на моята съпруга Нефтида!
- Здравей, Сет. – хладно отвърнала Изидата.
- Неотдавна ти прояви голямо упорство, за да подготвиш мумията на Озирис и да го погребеш, спазвайки традицията!
- Упорството ми бе наложително заради твоето упорство всячески да осуетиш погребението на своя брат и мой съпруг! аз носех голямата отговорност да спазя реда, завещан от Светите отци Птах, Атон и Ра. Знаеш, че предписаният от тях закон за четиридесет-дневните процедури при смърт, е строг и задължителен. Той гарантира навременното освобождаване на душите от телата...
- Знам, знам! аз много съгреших тогава; бях му силно ядосан, изпитвах неистова омраза към моя брат Озирис!... Ти обаче постъпи мъдро и благородно! Въпреки, че те възпрепятствах по всевъзможни начини, ти последователно и неотклонно се пребори да изпълниш всички необходими ритуали! Събра мумията на своя съпруг и го достойно го погребя в Абидос! Това е много похвално!
- Да, в Абидос! – разгневил се Изидата. – Макар че за Озирис бе приготвена дълбока гробница в скалите пред Абу Хол или Отеца от Древността, както наричат Сфинкса! Но ти щеше да ми попречиш да поставя мумията там, или пък щеше да я оскверниш! Права ли съм?
- Разбира се, че си права! – оправдал се Сет смутено. – Съжалявам за стореното от мен, но сега е късно и не мога да поправам грешката си! Ала ти тогава постъпи правилно, с което изкупи донякъде моята вина! Затова съм ти благодарен!
- Е, радвам се, че поне си осъзнал вината си! – замислила се Изидата. – Това никак не е малко постижение за теб, когато се къпеш в изкушенията на безграничната си власт! Това е началото на пътя към твоето пречистване, ако го пожелаеш! аз от своя страна съм благодарна на Създателя, който ни е сътворил тъй свършени, че да можем да поправаме грешките си! Разбира се, ще отправя към него молитва в твоя подкрепа!
- О! Благодаря ти, Изис! Изразяваш се така красиво, както никой друг не може! И все пак, искам да те попитам нещо друго? – каза Сет и я погледна втренчено.
- Слушам те, Сет! – отговорила спокойно Изидата; тя била подготвена и издържала неговия изпитателен поглед; трябвало на всяка цена да спаси своя син.
- До мен достигнаха слухове за бебе, към което ти си проявила голяма грижа! Та чие е това бебе, твое ли е и от кого? И къде се намира то сега?

- Познаваш ме, Сет! Аз не мога да оставя някого в нужда, дори и той да е най-големия несретник, или пък най-злия престъпник! Такава съм си, всички ме знаят!
- Вярно е, познаваме твоята доброта! – огледал се Сет към присъстващите. – Но все пак, кажи ми за онова бебе?
- Узнал си навярно от Гладис, младия цар на Библос... Истина е. Там, пред неговия дворец, бяха подхвърлили невръстно и безпомощно дете. Ние със сестра ми Микена седяхме на градския фонтан и неволно чухме разговора на слугините как не можели да успокоят детето, а то плачело и плачело... А слугините съвсем млади и неопитни. Аз ги посъветвах какво да направят, но те не ми обърнаха много внимание и тогава реших да се представя на царицата. При нея имаше олелия и паника, а тя хокаше глупавите слугини. Разбрах, че бебето има колики; грабнах го, сложих го на рамо, а то се уригна гръмогласно и мигом се успокои. Тези колики са много болезнени.
- Уригна се гръмогласно, викаш! – усмихнал се Сет. – А ти откъде знаеш как се гледа бебе, сякаш си раждала, кърмила и прочие?
- От една съседка в Аргос. Тя бе плодовита и винаги с бебе на ръце. Още като момиче и помагах. Много съм научила от нея.
- Да ама това странно бебе в Библос е изчезнало изведнъж, а и ти заедно с него? – продължил да любопитства подозрителният Сет.
- Глупости, изчезнало! – направила се на възмутена Изиди, старателно поддържайки ролята си. – Майка му си го е прибрала! Сигурно ѝ е домъчняло за свидната рожба!
- Че как тъй е влязла в двореца и си го е взела, и никой не е разбрал? – учудил се Сет.
- Ти да не мислиш, че в Библос е като при тебе! Там няма въоръжени стражи, дори пазач няма денем на входа. Той дежури само нощем, на заключена порта.
- А ти защо си избягала? – продължил да разпитва Сет.
- Не съм бягала! – отреагирала Изиди. – Просто не исках да ме разпитват и унижават! Щом чух врявата в двореца, напуснах го през главната порта. Никой не ме спря. Отидох на Библоския пристан, при сестра ми Микена. Тя бе започнала да шие повредени платна на тамшните моряци. Хванах се да ѝ помагам. И не щеш ли, гледаме как пристига бързоходецът на Аполон. Обадохме му се и ето ни тук, в Египет. А тук е мирно, няма бандити, конекрадци и женокрадци. Нали така?
- Разбира се, в Египет се живее спокойно! – намесила се Лето в диалога между Сет и Изиди. – Нима някой смее да създава хаос в царството на Великия Сет?!
- Благодаря за добрата оценка за моето управление! – казал Сет. – Аз съм щастлив да имам добри и почтени поданици като присъстващите тук! Уверявам ви, че имате моята царска закрила за живот, подобаващ на вашия знатен произход, сан и благородство!

Приятният край на разговора притъпил тревогата на Сет, че в неговото царство може да се крие един бъдещ претендент за неговия трон. Той се запътил към своя кораб, а с него тръгнала и въоръжената му до зъби свита. Наистина тази свита била излишна, доколкото той държал в ръка на верига верния си приятел – свирепия Цербер. Изведнъж обаче Сет спрял, навел замислено глава, после се обърнал и казал на Лето:

- Знаеш ли Лето! Аз някак си имам желание да посетя твоя вълшебен остров! Много съм слушал за него! Той наистина ли плава насред Себенитското езеро.
- Да, той се мести из езерото, но аз съм му свикнала! Плава си! – отвърнала бодро Лето. – Ще се радвам да ми гостуваш в моята прекрасна къща! Заповядай! Ще те нагостя с отбрани ястия, които жените навярно са приготвили вече. Само че нямам храна за толкова много гости. Ти дойде без предупреждение.
- И без това големият кораб не може да влезе там! – казал Аполон. – Желаете ли да ни гостуват трябва да се качат на моя кораб!
- Да, да, добре! Разбирам! – съгласил се Сет. – Може ли да взема само четирима от хората си, а и милия Цербер май не иска точно сега да се отдели от мен?
- Става! – отвърнал Аполон. – Елате на моя кораб, а вашият нека ни последва и ще чака на дрейф край Хемис, докато вие сте при нас на острова!

Щом групите се разпределили по двата кораба, те се спуснали по течението на Нил към Себенитското езеро – бързоходецът на Аполон водел процесията, а тежкия царски кораб на Сет го следвал. Езерото ги очаквало с тъмносините си дълбини и гладката си огледална повърхност, която обаче корабите прерязали и набраздили с безброй вълни. Сетне Аполоновият кораб се шмугнал и бил погълнат от зелената гъба на острова.

- Уютно кътче си имаш! Завиждам ти, Лето! – казал Сет още щом скочил на пристана. – И къщата ти изглежда много удобна! Браво!
- Така е! Хубаво е при мен! Тук господстват любовта и хармонията! – отвърнала Лето и, обръщайки се към всичките си гости, допълнила. – Слизайте, разходете се по моравата, а ние с моите момичета ще сложим навън голямата маса.

Сет очаквал с нетърпение удобния момент да претърси острова и сега дал знак на четиримата си придружители, които се пръснали в различни посоки из околната гора. Той също се включил в това необявено дирене, теглен от Цербер, който, воден от тройния си нос, го дръпнал към най-гъстата част на гората.

Анубис повикал Изиди и Микена, за да последват Сет, защото знаел, че мястото, където потънал злият гений, имало свои обитатели, които можели да пострадат. Тримата излезли на светла просторна поляна, по чиято трева греели безброй слънчеви маргарити. Там заварили необикновена картина.

Насред ливадата пасяло неголямо стадо елени и кошути, около които се тълпяха и подскачали дузина петнисти сърнети. А в близкия край били застанали двамата ловци: Сет, очевидно изненадан от неочакваната среща с такъв привлекателен дивеч, и Цербер, приклекнал за скок и предвкушващ топлия си обяд. Но и лидерът на стадото – огромен елен с величествена корона – явно също се настройвал за битка. Той ту навеждал, ту рязко вдигал глава, при което изтръгнал случайно закачилият се за десния му рог храст и го хвърлил като перце. При тези негови движения остриите добре наточени върхове на разклонените му рога застрашително проблясвали.

- Не-е-е! – изкрещяла с безумно силен и пронизителен писък Изида. – Да не сте посмели да докоснете тези създания!

Като мощен вихър богинята се понесла над тревата и застанала пред еленовото стадо с разперени ръце. Цербер, който се бил хвърлил в атака, слисан спрял досами пред нея, заоравайки в земята с лапи и нокти.

- Стой, Цербер, стой! – реагирал Сет, макар и късно, доволен че неговият звяр не е помел богинята. – Браво, момчето ми!
- Ти си невъзможен, Сет! – превъзмогнала уплахата си Изида. – Лов ли организираш тук, на свещения остров на Лето?!
- Не очаквах да срещна тези кошути и не успях да спра моя Цербер! Ама никак не очаквах! Съжалявам! От друга страна ме гложди любопитството на ловеца: кой би победил в една схватка между царя-елен и царя-пес?
- Кръвопиец! – не се сдържала Изида, а в очите ѝ просветнали мълнии.
- Наистина съжалявам, но имам тъмна страна и понякога не мога да я контролирам! – оправдал се смутено Сет, но бързо се окопитил, защото в очите му заблестели похотливи пламъчета. – А ти, Изис, си толкова прекрасна в своя гняв! Толкова царствена! Толкова смела! Ти успя да спреш Цербер по време на скок! Никой досега не е правил това, та той слуша само мен! И знаеш ли, мила, това ми дава повод да ти направя сериозно предложение, най-официално пред Анубис и сестра ти Микена! Искам да станеш моя съпруга!
- Какво? Ами Нефтис? – пламнала смутена Изида.
- Нефтис, разбира се, ще си остане моя първа съпруга, а ти ще бъдеш втората! И без това сте приятелки!
- Не знам, много е изненадващо за мен! Трябва да помисля!
- Помисли си, аз не бързам! Но да знаеш, че много те искам! Освен това съм задължен, според закона на Отците, да се грижа за теб, като овдовяла съпруга на моя загинал брат, за който аз вече изпитвам тежки терзания!
- Виж, Сет! Сега не мога да ти отговоря! Както казах, имам нужда от време да помисля! Но те предупреждавам: ако приема и стана твоя съпруга, ще ми дадеш определена власт! Например да мога да помилвам провинилите се, на които си издал смъртна присъда, ако преценя,

според деянието им, че те заслужават помилване. – Изиди направила пауза и добавила. – И още нещо искам! От днес насетне елените и кошутите да бъдат обявени за свещени животни, посветени лично на мен, като ги включиш в царския списък на забранените за лов животни!

- Тези ти желания ще ги изпълня, само ела при мен в моя дворец! Ще имаш всичко, ще те засипя с богатства! – засиял доволен Сет. – Ти си помисли, пък аз след месец ще пратя царски вестител, по който да ми съобщиш какво си решила!
- Добре! – отговорила Изиди, все още осмисляща неочаквания развой на събитията.

Тя неволно била сложила пухкавата си ръка и поглаждала гърба на Цербер, който не бил се възпротивил, даже изглеждал твърде доволен. Сет забелязал това с учудване и поклатил глава: явно и неговият пес бе харесал богинята.

В този момент отчетливо се чул мелодичният звън на камбана.

- Кой звъни? – попитал Сет.
- Лето звъни! Кани ни на обяд! – отвърнал Анубис.
- Много хитро! – рекъл Сет и пуснал веригата на кучето. – Да отидем тогава и уважим трапезата на добрата домакиня!

Запътили се към къщата. Никой не обърнал внимание на Цербер, който, надушил нещо, се прокрадвал към един бодлив храсталак. Внезапно заплюснали пръхащи криле: кучето било вдигнало във въздуха ято спотаили се глухари. И макар, че те литнали неудържимо нагоре, Цербер, въпреки своята тежест и големина, скочил ловко след тях. Главите му се извили като змийски и всяка проследила по една птица: двете с успех, само третата пропуснала своята плячка. Челюстите, увенчани с остри зъби, щракнали и двете едри птици били погълнати на мига като малки хапки.

Ловната атака на Цербер се случила толкова светкавично, че този път не могла да го спре нито Изиди, нито някой друг. Тя въздъхнала примирено:

- Ех, Цербер! Оставаш си един непоправим звяр!
- Ех, Изис! И той душа носи! Гладен е животинката! – оправдал го Сет предпазливо, внимавайки да не разсърди отново Изиди, с която тъкмо бил сключил важна предбрачна сделка.
- Да побързае, че Лето навярно ни чака! – подканил ги Анубис.

Дългата маса, поставена на полянката пред къщата, била отрупана с храна, между която стърчали дългошийни стомнички с бира. Тъкмо за една изгладняла и ожадняла компания. Естествено, Сет се отличил със своя забележителен апетит. Когато омел храната пред себе си и изпил цели две стомни с вино, той, доволен от гостоприемството на Лето и петимен за почивка, поискал да се върне на своя кораб заедно с хората си. Домакини и гости си казали сбогом, след което Аполон ги превозил до големия кораб.

Щом натрапниците отплавали с гребла нагоре по Нил, най-сетне Анубис, Хермес и Аполон хукнали да свалят от покрива на храма Марела и детето,

след като сковали набързо нова стълба. Божият син се чувствал добре благодарение на съобразителната Марела, която имала в джобовете си узрели сладки фурми, от които му отчупвала малки парченца, удобни за смукане и дъвкане.

Изида ѝ благодарила сърдечно и грабнала Хор, за да го накърми.

Лека-полека обстановката започнала да се нормализирала. Нещата пак тръгнали по обичайния си ред. Богините-майки не обичали да бъдат тревожени. Те не само дарявали живот, но и бдели над него, пазели го с всички сили и на всяка цена.

Докато го кърмела, Изида обмисляла възникналата пред нея нова дилема: да бъде или да не бъде с властния Сет. В първия случай тя трябвало да жертва себе си, за да може синът ѝ необезпокояван да порасне под грижите на Лето и на останалите ѝ приятели. Утеха щяла да ѝ бъде компанията на врънната ѝ приятелка Нефтида. Едва ли би било лесно и приятно да се живее със Сет. Напротив, при него вероятно щяла да стане свидетел на грозни и трудно поносими сцени. Но пък само в този случай би отпаднало неговото подозрение за съществуването на сина на Озирис – един бъдещ отмъстител и претендент за трона. А и близостта със Сет би ѝ дала възможност да следи какво той замисля и предприема, дори да направлява неговите действия. Това са сериозни предимства, гарантиращи успеха на нейната борба, от която в крайна сметка зависело благоденствието на цялото божествено общество.

Във втория случай – ако тя егоистично поставела себе си като най-важна, това би могло да доведе до риск или дори пожертване на сина ѝ. Защото Сет нямало да се успокои, щял да я преследва и тормози докрай. Бивало го много в тези неща. Ами ако той откриел Хор и го погубел, както сторил с неговия баща Озирис? Явно вторият вариант е неприемлив. Тя не би позволила това да се случи.

Намислила да се посъветва с Лето, Анубис, Аполон и Хермес как точно да постъпи до най-дребната подробност. Изида знаела, че не всичко може да се предвиди, но си поставила за цел да постигне определено съжителство със Сет, чрез което да подsigури живота на Божия син, както и нормалното съществуване на нейните приятели...

5. ИЗИДА ПРИЕМА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО НА СЕТ И ЗАЖИВЯВА ПРИ НЕГО В ДВОРЕЦА МУ В СТОЛИЦАТА ОН. ХОР РАСТЕ ТАЙНО ПОД ГРИЖИТЕ НА ЛЕТО, АПОЛОН, АНУБИС И ТОТ. СКОРПИОН УЖИЛВА ЮНОШАТА ХОР, А ТОТ ГО СПАСЯВА. ОТПЛАВАНЕТО НА БОЖИЯ СИН ЗА РОДНА ТРАКИЯ.

Древен Египет, столицата Он, а също – делтата на Нил.

Тактиката на Изидата да живее отделно от сина ѝ Хор се оказала правилна. Нито Сет, нито копоите му узнали за неговото съществуване. Още когато майка и син се разделили, Лето повикала своя позната, на име Хипта, която станала дойка на детето. Изидата също идвала понякога на острова, при удобен повод, внимавайки да не я проследят, за да го кърми и наглежда.

Особено удобни за нея били случаите, когато Анубис идвал в столицата, по искане на главния жрец Сонхис. След всяка мумификация на знатен египтянин Анубис ръководел нововъведения ритуал „Претегляне на сърцето-душа“. Той се справял отлично и всички оценявали с респект неговата роля в церемонията. Сетне, щом излезел от величествения храм на Атон и тръгнал по широката главна улица, облечен в бяла тога на ромбове, надянал черната си кучешка маска, гражданите му се кланяли страхопочитателно, притеснявайки се да не провиди и изобличи греховете им.

Анубис винаги посещавал Двореца, където бил приетан от Сет, Изиди и Нефтида. След срещата им Изиди, а понякога и Нефтида го съпровождали обратно до Буто и Хемис, под предтекст да се видят с Лето. Така Изиди могла да наглежда детето си.

Тот и Анубис много обичали да четат и записват древни надписи. Подобно на жреците в храма, ползвали пергамент, който си приготвяли сами, ала с много и продължителни усилия. Ако надписът бил много ценен, отливали си ламини от злато, на което времето не оказвало разрушителното си въздействие. Тот обаче искал да направи друг материал, който да позволява красиво изписване на йероглифите и картините. Наблюдавайки гниенето и разлагането на падналите в Нил тръстики, той решил да пробва да ги смели ситно, като полученото целулозно брашно обърка добре в малко вода, с разтворено в нея лепило. Дошла му идея да пресова получената хомогенна маса с гладък дървен ваяк, след което да изсуши папурения лист.

Тот се колебаел как да назове новия материал – папурес или папирус, – още преди да го е изработил. Трябвало да се съберат тръстикови стъбла и листа, затова повикал на помощ Анубис. Хор, който бил по това време дванадесетгодишен, дочул разговора на батковците и с младежки жар се включил в тяхната обиколка по брега на Нил. Тъкмо нарязали и вързали няколко снопа тръстика, изведнъж момчето изпищяло силно. В стъпалото му, потънало в пясъка, между кожените ремъци на сандала, бил забил жилото си малък, но много отровен черен скорпион.

Опитният Тот хванал скорпиона точно за жилото, за да не убоде и него. Той не случайно направил това. От доста време се занимавал с билкарство и знаел как да направи точната противоотрова – от капка отрова на същия скорпион, плюс една доста обикновена билка, растяща по ливадите на делтата, разтворени в настойка от ферментирали плодове. Той винаги носел у себе си в малък кожен мях такава настойка за подобни случаи, главно при ухапвания от змии. Оставало да намери билката.

- Не се плаши Анубис! – казал Тот. – Мога да му помогна! Нека да го отнесем под онази палма на сянка.
- Горкият, страшно се е отпуснал, ама диша още! – тревожел се Анубис. – Наистина ли можеш да го спасиш?
- Разбира се, че мога! Аз съм най-добрият в тази работа! Само трябва да намеря едно мораво цветче на онази ей-там полянка! А ти дръж главичката му вдигната!
- Разбрах, Тот! Няма да се бавиш, нали? Мисля, че трябва да сме бързи!
- Така е! Веднага се връщам!

За късмет Тот почти веднага намерил и набрал няколко морави цветчета. Стрил ги между пръстите си, за пуснат своя сок, моментално махнал тапата на меха и ги мушнал вътре. Там вече бил изцедил капката отрова от скорпиона, още когато го хванал. Сложил тапата и разтресъл енергично и разнопосочно меха, за да постигне доброто разтваряне на съставките. Тръгнал към Анубис и лежащия в скута му Хор, като на всеки пет крачки спирал и разтърсвал спасителния мях. Щом стигнал до двамата, казал доволен:

- Готово!
- И сега? – попитал го притеснено Анубис.
- Отвори му леко устата, само че първо надигни още главата, за да не го задавим! – отвърнал уверено Тот.

Щом целебната отвара влязла в гърлото на Хор, той инстинктивно преглътнал.

- Браво! Още малко! – зарадвал се Тот. – И още три глътки..., браво на момчето!
- Това достатъчно ли е? – попитал неуверено Анубис.
- Напълно, засега! Хубаво е, че преглъща; иначе щеше да е по-сложно! След малко пак ще му дадем и трябва да го отнесем у дома, на хладина!

Тот огледал краката на Хор: имало една единствена раничка. Той свалил с длан залепналите по нея песъчинки, разчекнал я, за да се отвори и внимателно сипал в нея от същата отвара. После му дал да изпие още една доза.

Тот и Анубис качили безсъвместния Хор в лодката, с която били дошли. Спуснали се надолу по течението. Скоро влезнали в островния залив и привързали лодката за кея. Посрещналата ги Лето изпаднала в шок, но след кратко обяснение на случилото се от страна на Тот, тя се взела в ръце. Пренесли отпадналия Хор на неговото легло, като поставили главата му високо – на две възглавници.

- Какво да правим, Тот? Нещо да донеса? – попитала Лето, още не на себе си. – Изис ще ме убие, ако нещо лошо стане с детето!
- Нищо не трябва! Той е добре! – отвърнал уверено Тот. – Просто му е нужно време, за да се пребори с отровата! Точно сега отварата я неутрализира! Само отвара ще му даваме тази нощ! Сабале, като отвори очи, ще изпие една кана студена изворна вода, ще изпикае всичко и ще се прочисти!

Както казал умният Тот, така и станало. Щом небето просветляло в прозореца, Хор отворил очи, но с такова учудване, сякаш се е върнал от оня свят. Напил се хубаво с вода и изтичал по спешност навън. А когато се върнал, бледите му отпреди бузи отново зарозовели. Лицето му пак засияло с привичната му слънчева усмивка.

- Лельо Лето!
- Кажи, миличък мой? – прегърнала го тя и никак не искала да го пусне.
- Дали има от твоята пухкава баница? Не бих отказал и малко мляко?

- От кое мляко искаш, слънчо? – радвала му се Лето. – Прясно или квасено?
- Квасено, лельо! То ми е по-вкусно!
- Нося веднага баницата! – тръгнала тя към кухнята. – Рано-рано я опекох, още е топла, че даже и гореща! Всички ще хапнем!
- Само как сме изгладнели! – примляснал Анубис. – След такива премеждия!
- Вярно! – отвърнал Тот. – Ама се справихме, нали?
- Ти си невероятен, Тот! Не знаех, че си постигнал такова съвършенство в лечителството! Действаше с такава бързина и опитност!
- Топлата баница иде! – Лето сложила тавата на масата, а едно от момичетата донесло купички с квасено мляко. – Нападайте момци млади и сръчни!
- Тази храна е най-подходяща сега за Хор. – казал Тот отхапвайки голямо парче баница. – Млякото ще го пречисти допълнително.
- Млякото е от нашите козички. Чудесно е! – похвалила се Лето. – А ти, Тот, как позна? Снощи рече, че Хор ще отвори очи на сутринта и той наистина ги отвори! Чудо е това!
- И аз това му рекох одеве! – потвърдил Анубис. – Там, на речния бряг, Тот изготви отварата светкавично; знаеше точно какво да прави! Прояви невероятно умение, за да спаси малкия Хор!
- Благодаря ви, че ме признавате за добър лечител! Аз много се старая да набирам знания и опит, за да помагам при нужда на когото се наложи!
- Не добър, а велик лечител! – произнесъл с патос Анубис. – И да ти кажа, направим ли измисления от теб папирус, тъкмо на него ще запишеш всички билки и отвари, които си научил досега!
- Бре, Анубисе! Ти роди страхотна идея! – въодушевил се Тот. – Мисля, че папирусьт ще позволи да се нарисуват към написаното цветни картинки на билките, както изглеждат сред природата! Ще кръстят тази книга на общия ни дядо Ре: „Ре-Сеп-Ди“ или „Книга с Ресепти“.
- Вярно е! – съгласила се Лето. – Ре, бидейки баща на Озирис, когото знаят още като Зевс-Амон, се пада дядо на тебе Тот, и на тебе Анубис, и на тебе Хор, че даже и на моя Аполон!
- Какво чакаме! – припнал несвъртливият работохолик Тот. – Беж на лодката и да си приберем снопите с папур!
- Хайде, че да не ги прибере някой минаващ край оня бряг! – скочил и Хор.
- А-а-а! – поклатила Лето глава с голямо несъгласие. – Без тебе, миличък! Батковците ще си вземат тръстиката сами! А ти ще ми помогнеш да укрепим пристана с новите дъски, които ми докараха вчера! Тази работа иска мъжка ръка, нали?
- Да лельо! Твоята работа ми харесва повече от другата и ще остана с теб! – съгласил се Хор, добре разбирайки, че след вчерашното

неприятно произшествие, скоро няма да го пуснат на тръстикова плантация, поне не бос или по сандали.

Времето си течало като неукротима река: годините минавали незабелязано. Божият син неусетно пораснал и се превърнал в умен и красив юноша, почти млад мъж, на цели шестнадесет години. Всички, които имали досег с него, се удивлявали колко е жизнерадостен, добър и дружелюбен.

При поредното идване на Изиди в Хемис, тя пак събрала на съвет своите приятели.

- Мисля, че е дошъл моментът! – отронила с мъка видната гостенка.
- Моментът за какво? – не я разбрала Лето.
- Хор трябва да замине за Тракия и то възможно най-скоро!
- Но защо мамо? А ти тук ли ще останеш? – попитал с твърд глас Хор, макар че в него се усетила нотка на тревога, заради предусетената раздяла.
- Мъчно ми е, сине, но се налага! – отвърнала му тя. – Ще дойде време, когато ще се съберем отново двамата и никой няма да ни попречи!
- Да не би Сет да е надушил нещо? – казал Тот.
- Не съм сигурна, ала относно неговите потайни намерения имам лошо предчувствие! Знаете, че предчувствията не ме лъжат!
- Предполагам, че трябва да бъде заведен при мойрите, неговите акушерки? – рекъл Анубис.
- Правилно се досети, Анубисе! Време му е да премине обучение при тях, една сериозна школа, на която ще стъпи, когато направи зрелост и ще трябва да преодолява тежките изпитания на инициацията. Тракия е мястото, където ще възмъжее, за да се върне после в Египет и да извърши своята велика мисия – да спаси света ни от Сет и неговото мрачно царуване.
- Разбирам, че трябва да подготвим кораба за дълго плаване? – казал Аполон.
- Защо, той да не би да е повреден? – изтръпнала Изиди.
- Не! Изразих се неточно! Корабът е в отлично състояние! Аз го следя и поддържам! Имах предвид да натоварим питейна вода и хранителни припаси.
- И оръжия! – добавил Тот.
- Аз ще подреда дрехи за всеки от вас! – добавила Лето.
- Анубисе, ти ще останеш в Египет! – досетила се да каже Изиди.
- Ясно е, че не мога да липсвам дълго, защото като ме викне Сонхис за церемония и ме няма, паника ще настане! – съгласил се Анубис.

- А Сет ще подскочи като убоден от крив трън! – засмял се Тот. – Хайде дружина да се хващаме на работа, освен ако Изис няма нещо друго за казване!

Тъкмо слънцето застанало в средата на небесния купол, когато корабът бил натоварен с всичко необходимо. Аполон, Тот и Хор се простили с Лето, Анубис и Изида. Мичманът подал команда, осемте моряци натиснали веслата и Бързоходецът се понесъл напред. Родна Тракия очаквала с любов и радост Божия син, за да му даде необходимото, та да се изпълнят неотменимите повели на Съдбата.

6. В РОДНА ТРАКИЯ. МОЙРИТЕ ВЪВЕЖДАТ БОЖИЯ СИН В МАГИЧЕСКОТО ЗНАНИЕ. ДИОНИС ОПИТОМЯВА ПЧЕЛИТЕ, СЕЛЕКЦИОНИРА ЛОЗАТА, ОТКРИВА ВИНОТО И ПРИЕМА ФУНКЦИИТЕ НА БАКХУС И ЛИБЕР. ДИОНИСОВАТА СВИТА: САТИРИТЕ И ВАКХАНКИТЕ. ДИОНИСОВИЯТ ТЕАТЪР. БОЖИЯТ СИН УЧРЕДЯВА СВОЯ КУЛТ С НЕГОВИТЕ ПРАЗНИЦИ И РИТУАЛИ: НА СТУДЕНОТО СЛЪНЦЕ КОЛАД/СУРИЯ; НА ГОРЕЩОТО СЛЪНЦЕ ЯРИЛО; НА ОПЛОДОТВОРЯВАЩОТО ЦЯЛАТА ПРИРОДА СЛЪНЦЕ ДАЖБОГ С РОГА НА ИЗОБИЛИЕТО И НА ГЕРМАН – ВЛАСТЕЛИНА НА ОБЛАЦИТЕ И ДЪЖДА; НА ВРЕМЕМЕРНОТО СЛЪНЦЕ ХОРОС/КАЛЕНД – СЪЗДАТЕЛЯ НА КАЛЕНДАРА И ГОСПОДАР НА ВРЕМЕТО; НА НЕПОБЕДИМОТО СЛЪНЦЕ МИТРАС, КОЙТО Е КОННИКА-ХЕРОС – ВОДАЧЪТ НА ВОЙНИТЕ СЪС СПРАВЕДЛИВА КАУЗА.

Древна Тракия, планинският масив Пан Гей. Връх Ниса, наричан също Сутка, се прочува като Свещената планина на Дионис с прорицалището на Божия син.

Бързоходецът на Аполон акостира на тракийското крайбрежие, в залива на Тесал. Тук моряци и рибари от местните хедони шетали край своите кораби и лодки. Щом пришълците слезли на брега, наобиколили ги няколко мъже, брадясали и твърде любопитни. Те познавали както Аполон и неговите моряци, така и вездесъщия Хермес. Последният често минавал оттук, на път за владението си в недалечния Девол.

- Колагере, Аполоне! – извикал един дърводелец с ренде в десницата.
- Колагере, бай Санди! – отвърнал засмян Аполон. – Какво майсториш пак?
- Чиним днеска старата гемия на Абдер...
- За моя син ли иде реч? – намесил се Хермес.
- За твоя Абдер, аха! – потвърдил някой от тълпата, носещ на рамо рибарска мрежа.
- Вчера ни посетиха синовете ти Силен, Абдер, Миртил и Еврит. – потвърдил бай Санди.
- Тъй ли? – учудил се Хермес. – И де са сега моите хубостници и безделници?
- А-а, хич не са безделници; добри момчета имаш! – възразил дърводелецът. – Поеха на север. Мойрите ги викали за нещо: май зид да им градят.
- Е, ако е тъй, вземам си думите назад! – извинително казал Хермес.
- А този красив младеж чий е? – полюбопитствал рибарят с мрежата.
- Мой е! – излъгал светкавично Аполон. – Роди ми го една египетска хубавица!

- Хубавец си като баща си! – похвалил го рибарят и попитал. – Как те викат?
- Либер ми викат, защото от малък съм непокорен, не търпя чужда воля! – изгледал Дионис с ярко-синьозелените си очи любопитния рибар. Младецът спасил табуто, наложено от Хермес: да не споделя с никого в Тракия своите имена Дионис и Хор, защото мълвата, че Божият син се е завърнал, бързо щяла да стигне до Хера и Арес.
- А вашата дружина накъде отива? – полюбопитствал на свой ред бай Санди.
- И ние сме към планината! – отговорил Аполон. – Мисля да нагледам моите приятелки музите. Напоследък съм изоставил строителството на храма в Делфи; изгубих желание за работа. А музите винаги ме вдъхновяват с тяхната отдаденост към сътворение и стремеж към съвършенство.
- Ех, и аз имам нужда от вдъхновение, ала съм грозноват и недостоеен за твоите музи! – тъжно промърморил рибарят.
- Айде, айде! Теб добре те утешава старата Грая; не се оплаквай! – скастрил го бай Санди за проявеното нахалство.

Хермес, Либер и Аполон, заедно с четирима от моряците на последния, грабнали багажа си, приготвен от по-рано и тръгнали на път. Другите четирима моряци и мичманът останали на кораба да чакат завръщането на Аполон, Хермес и другарите им. Либер трябвало да бъде приютен от мойрите, докато не достигнел зрелост и не дойдело време за неговата инициация.

За разлика от преди, сега хванали не пътеката по планинските била и върхове, а тази през долините. Никой не ги преследвал, нямало люта зима, а наоколо господствала топла живителна пролет. Зелените поли на планината, буйните потоци – следствие от топящите се снегове, ласкавото слънце отваряли душите и сърцата на младите мъже. Гостоприемна Тракия ги приветствала с цялата си любов! А може би тукашната природа била усетила завръщането на Божия син в лоното на Родината?

Пристигнали в подножието на връх Ниса/Сутка – Светилището на мойрите. Тъкмо заизкачвали стръмния хълм по една горска пътека, когато ги стреснала голяма и бърза сянка. Хермес и Аполон се хванали за оръжията, но ги пуснали, щом пред тях изскочил огромният вълк, хранител на светилището.

- Ей, Сиявуш! – извикал Хермес. – Ела при мен, приятелю! Ела, ела!

Вълкът помахвал весело с опашка; той вече бил надушил своите добри познати Хермес и Аполон. Приблизил групата с горда осанка, излъчвайки силата и увереността на непобедим боец. Сиявуш застанал обаче пред Либер, подушил го, лизнал ръката му и седнал доволен от срещата си с младежа.

- Той те позна! – удивил се Аполон. – Хем тогава ти беше бебе!
- И това беше преди шестнадесет години! – добавил Хермес и казал на Либер. – Погали приятеля си; това е твоят спасител Авитохол и очаква от теб един хубав жест на благодарност! Затова е приседнал.
- О, да! – потвърдил Аполон. – Той принуди тогава оня едър елен да извади от придошлата ледена река Кабирос кошницата, в която те бе туррила майка ти!

Либер сложил ръка върху главата на вълка и го погладил около щръкнали-те уши, при което двамата се гледали отблизо очи в очи, изпитвайки приятно усещане.

- Аз ще ти дам цялата си любов, Сиявуш! И не само на теб, а и на всички живи същества, обитаващи прекрасната ми родина Тракия! Защото аз съм богът на любовта Либер и богът-пазител на живота Дажбог! – казал патетично Божият син.

Изкачвайки почти върха, чули глухо дрънкане на камъни и удари на зидарски чукове.

- Синовете ти, Хермесе, май вдигат горе ограда, както ни каза бай Санди! – отбелязал доволно Аполон.
- Ако е тъй, ще изпитат здравата ми бащина прегръдка! – усмихнал се Хермес.
- Изгарям да видя родното си място и мойрите, моите акушерки! – радвал се Либер.

Скоро били горе. Строителите хвърлили своите инструменти, а гостите им – своите багажи. Прегърнали се, познати и непознати. Всички сияели при неочакваната среща.

- Каква е тая врява! – изведнъж подала глава Клото от входа на пещерата.
- Виж, Клото, кой е дошъл! – провикнал се гръмовно Силен, сочейки младия Либер.
- Знам много добре кой е дошъл! – облешила се Клото на Силен. – А ти недей да трещиш като градоносен облак, че ме заболяха тъпанчетата!
- Стига, како! – казала успокояващо Лахесис, щом всички мойри излезли от пещерата, за да посрещнат видните гости. – Силен е голям мъж, великан и гласовит! Не го кори толкоз!
- Добре дошъл, Божий сине! – тихо казало слабичкото момиче, което излязло последно. – Аз съм новата Атропа. Ела, трябва да те докосна!

Либер и Атропа се хванали за ръце и допрели чела. Всички замълчали почтително; знаели че новата прорицателка ще „прочете“ бъдещето на младежа.

- Е, какво „видя“?! – попитала нетърпеливо предишната Атропа, която наскоро, при навършване на тридесет годишна възраст, изведнъж изгубила дълбината на своята прорицателска дарба. Тогава я преименували на Елена.

- Всичко е наред! – обявила малката Атропа. – Той ще е бъдещият господар на света, посочен необратимо от съдбата! Ще му е много, много трудно! Видях безумни битки и потоци от кръв! Но накрая Сет ще падне в нозете му и ще го моли за милост!... И хубав ще стане светът под неговата власт! В хармония, благодат и любов ще заживеем! Толкова е хубаво...!

Момичето потреперило и се разхлипало, явно от провидяното. Бившата Атропа, сега Елена, сестрински я прегърнала и въвела обратно в пещерата.

- Шт! – просъскала Клото, оглеждайки слисаната тълпа. – Зная, че всеки от вас иска да узнае какво точно има да се случи в идните времена, обаче, разберете, никак не бива да ви разкриваме тези велики тайни! Ако го сторим, можем да навредим на повелите, спуснати ни свише!
- Дадено, мила Клото! – подкрепил я Хермес и се огледал. – Макар да сме любопитни за нашето бъдеще, ние няма да притесняваме вас, мой-рите, с такива въпроси! Нали братя?
- Няма, няма! – отвърнали всички в хор.
- А това момиче, новата Атропа, откъде се взе? – не се стърпял да попита Хермес.
- Отде е малката ни сестра, няма да ти кажа! – изгледала го насмешливо Клото. – Достатъчно ти е да знаеш, че въпреки невръстните си девет години, тя, освен че притежава дарбата, е веща в прорицанията. Ей-сега, преди малко, тя можа с лекота да провиди какво предстои в следващите хиляда години. Макар да се обучава още, е много, много силна!
- В следващите хиляда години!... – повторил Силен като ехо. – Чудо е туй, голямо чудо!
- Добре, Клото! – добавил Хермес. – Ние с Аполон няма да се задържаме тук...
- Зная какво възнамеряваш, драги ми Хермесе! – засмяла се пак старата Клото. – Нали не си забравил коя съм аз?
- О-о, не разбира се! Прощавай!
- Ще ходите с Аполон при музите, които се подвизават малко по на изток, в селото на благородната принцеса Гела. – продължила Клото. – Зная и какво си наумил да заръчаш на сина си Силен, за което те е помолила прекрасната Йо. Направи го: това е правилно и разумно!
- Всеки път ме изненадваш, Клото! – изчервил се Хермес. – Как го правиш?
- Нито го можеш, нито ти трябва да знаеш! – казала тя, решавайки още малко да се погаври с него. – Сега например си рече на ум колко неприятно е някой да ти влезе в главата и да ти чете мислите... А и, че трябва да се омиташ по-бързо от нашето светилище, защото това те побърква!
- Тъй е, признавам! – предал се Хермес и погледнал към Силен. – Ела, сине, да си поговорим насаме!

- Идвам, тате! – отвърнал огромният мускулест Силен. – Момци, сеирът свърши! Хващайте се на работа, че стената нази чака!
- Кои са тези яки млади сатири? – попитал го Хермес, щом се дръпнали в края на платото, под сянката на един клонест дъб. – Видях някои мои внуци, ама има и други, които не познавам.
- Да, тате! – съгласил се Силен. – Знаеш ги моите синове: Астрей, Леней, Марон и Фол. Другите са Ламис, Ленобий, Лик, Напей, Орест, Ойстър, Пемений, Петрей, Пилай, Проном, Скиртос, Терей, Тереспонд, Тиас, Флегрей, Хемон, Хюбсикер, Кисос, Сикинид, Емел, Кордак.
- Хемон или Хемус не беше ли син на титана Борей? – досетил се Хермес.
- Вярно, той е по-известен! – съгласил се Силен. – Ама другите са тукашни, от тая безбрежна планина и даже не им знам бащите.
- А-а, не така! Трябва да ги попиташ! Те са ти дружината; прояви уважение към тях!
- Прав си, тате – ще го сторя!... Та какво важно ще ми казваш?
- Слушай, сине! Благородната Йо има голяма молба към теб!
- Йо има молба към мен, наистина! – зарадвал се Силен.
- Става дума за малкия Либер; той сега е възприел това име. Оттук нататък ти трябва да поемеш грижата за него!
- Аз ли?
- Да, ти!... Не си ли ти най-силния, най-ловкия, най-умния и достойния тук?! Все пак ти, Силене, си моя първенец, най-големия ми син!
- Разбира се, така е, само дето такова сериозно поръчение ми дойде неочаквано!
- Разбираш каква отговорна задача ти възлагам, нали?
- Ясно бе, тате, ще се справя! Знаеш, че в стара Тракия аз съм тарторът на сатирите!
- Имаш самочувствие и то е заслужено. И все пак трябва много да внимаваш, особено за странници, ако се появят тъдява и започнат да душат. А ти понякога се разсейваш и постъпваш лекомислено...
- Само понякога. – оправдал се Силен.
- От днес не бива да се отпускат не понякога, а дори и за миг...
- Тогава ще възложа на внука ти Марон да ме следи и стряска в такива моменти. Много е разумен и го бива в това! А на други трима момци ще наредя да внимават за появата на странници и ако има такива, да ми ги доведат за разпит.
- Браво! Обмисли и разпреди задачите на хората си. Особено важно е да подбереш една групичка сатири, които да станат постоянна свита на Либер и да се движат с него навсякъде. Начело на тази свита ще застанеш лично ти. Ако се случи все пак тези младежи да трябва да се отделят от него, ти ги зарязваш и тръгваш с него. Разбра ли?
- Разбрах!
- Ти и Либер ставате неотделими като близнаци: зиме и лете, в студ и жег, денем и нощем..., той никога не трябва да бъде сам!

- Ясно!
- Ако това ще те утеши: отговаряш не само за неговата безопасност и здраве, но можеш да проявиш и таланта си на учител. Научи го на всичко, което знаеш, например умения за самоотбрана и да борави с оръжия: юмручен бой, пехливанска борба, фехтовка, стрелба с лък. Той е умен и схватлив: ще ти е благодарен, ако го посветиш в методите на анализ и синтез, дискусия и реторика. Той е също така много артистичен: включи го в тракийските химнопения, музика и танци.
- Ами седенките в топлите вечери, заедно с момите?
- Разбира се, това няма как да е чуждо за здрав и хубав младеж като него!... Щях да пропусна, но имената Дионис и Хор да се забравят тук, дори в най-близка компания! Нека да се титулува като Либер и така се обръщайте към него!
- Той знае ли за това?
- Предупредил съм го и той разбра сериозността на положението... Така че действай смело в тази работа! Ти си голям мъж, имаш светски опит, имаш знанията и уменията, които аз съм ти предал като твой баща! Мисля, че като главен сатир, си най-подходящия за целта!
- Аз съм главният сатир, без съмнение! Разчитай на мен, тате!
- Благодаря ти сине!... След месец, два или три, ще наминем с Аполон да ви видим, за всеки случай.

Баща и син се прегърнали здраво, преди да се разделят. Хермес се обърнал, за да не види Силен сълзата на бащино умилиение, избила от лявото му око. Той махнал с ръка на Аполон – един от техните заучени жестове, който в случая значел, че е време да потеглят отново на път. Аполон от своя страна привикал своите моряци. Така групата на Хермес и Аполон поела към следващото си приключение.

Пролетта неусетно се изнизала и дошъл Еньовден. Мойрите се втурнали по околните лъки, морави и дъбрави, за да сберат колкото могат от богатите дарове на майката-природа. Дървета, цветя и билки били пуснали мъзгата си, подмамвайки с упойващите си ухания пчелните рояци. Над жуженето на насекомите и продължителните славееви серенади се извисявало обаче токането и брусенето на гласовитите глухари, надпяващи се сред необятната поднебесна „оперна“ зала на Родоп планина. Защото по неписано божествено повеление, връх Ниса/Сутка от незапомнени времена приютявал еленови стада, козлови стада и глухарови ята. Там, на Сутка, било главното сборище на тези три животински вида, както било дом и на техните пазители от вълчия джинс на Сиявуш. Предците на Сиявуш, а и той самият не позволявали на други хищници да припарят на обетования връх. Такава щяла да бъде ролята и на техните потомци. Ето как в Свещената гора на мойрите живеели

и се плодели елените и кошутите, козлите и козите, глухарите и токачките – първите тотемни животни на Божия син Дионис и на Божията майка Изиди...

Четири мойри се прибрали чак по икиндия: всяка нарамила по три чувалчета с билки. Лахесис и Атропа изсипали поотделно техните шест чувалчета в сенчестата част на поляната, като грижливо разстлали билките върху предварително окосената трева. Сушенето трябвало да става на сянка.

- Дионисе, Силене, къде сте? – провикнала се Клото. – Веднага донесете съчки и цепеници, и двете огнища запалете!
- Идем, идем! – обадил се Силен от другата, по-закътана полянка, която мъжете използвали за стрелбище и военно обучение. – Само лъковете да оставим!
- Искam дълги огньове, че по три котела ще варим на всеки! – добавила Клото.
- Добре, дълги ще ги направим! – отвърнал Силен.

Дионис и Силен награбили по един голям наръч дърва от складираните под нишата пред пещерата. Заредили двете огнища, сложили прътовете на чаталите, а на всеки прът окачили по три котела. След това донесли вода от кладенеца: Силен с големия мях, а Дионис – с малкия. Напълнили котлите, в които Клото и Елена изсипали другите шест билки. Те трябвало да се сварят пресни за получаване на по-силна отвара.

- Браво! Хубава работа свършихме днес! – казала Клото, радвайки се на буйно лумналите пламъци.
- Да, тези билки ще ни бъдат потребни! – избърсала Лахесис потното си чело.
- Май ще трябва да се изкъпем! – подушила пазвата си Елена.
- Къпането ще стане след като сварим билките! – съгласила се Клото и се обърнала към Силен. – Ще трябва и големия казан да приготвиш, Силене – за нашата голяма женска баня!
- Ей-сегичка, и големия казан ще донеса и напълня! – отвърнал едрият мъж.

След няколко часа, когато мойрите се били изкъпали, и напълнили и запечатали стомните с готовите отвари, цялата компания седнала да вечеря на открито – на дългата лятна маса, скована от яки дъбови дъски. Тъкмо било притъмняло, а черното небе се покрило с безброй едри и ситни звезди, както и със звездни рояци. Новите цепеници, които Силен метнал в двете огнища, лумнали и осветили поляната пред пещерата. Виждайки как Божият син попива величествената небесна картина с любопитните си юношески очи, Клото промълвила бавно и отмерено:

- Май е време за следващия ни урок, а Дионисе?
- Какво? – стреснало се момчето и свалило поглед от нощното небе.
- За какво се беше замислил, миличък? – попитала Клото.
- За мама... Винаги вечер, когато грейне, забляска и замига красивият небосвод, се сещам за моята майка, която оставих в Египет...

- Изида, по-скоро Йо, както ѝ викаме в Тракия... Ето я там..., виждаш ли я – Сириус или Сотис, най-ярката звезда в Голямото куче! – посочила Клото така, че момчето да проследи жеста ѝ. – Затова нашият връх Ниса, по който ти си кръстен Дио-Ниса, значещо „Богът от Ниса“, вече го казваме и Сутка – на твоята майка. А тъдява под върха е кладенчето, в което водата избива от една цепната скала. Нему дадохме името Момино кладенче, пък някои му казват и Цепина – пак в чест на твоята майка. Защото твоето раждане е важно събитие, предписано от Съдбата или Вечното време. То ще се помни през следващите хилядолетия като раждането на Колада – „Студеното слънце“ и още „Непобедимото слънце“, тъй като Съдбата ти е предопределила, като спасител на света, да победиш всичките си врагове...
- Кого ще побежда, искам още сега да узная! – оживил се младежът.
- Я не бързай толкоз, момко! – изгледала го повелително Клото. – Всичко по реда си и когато му дойде времето. При туй в идните дни някои неща ще мога да ти кажа, ала други не бива, за да не объркаме плетеницата на Предопределението... А сега е ред на урока за небесните сфери и съзвездията, посветени на нашите отци и майки – титаните и титанките, боговете и богините. Всичко запомняй и подреждай в младата си глава! Утре ще станеш водач на целия свят, а един пастир трябва да знае повече от паството си, нали момко?
- Всичко ще запомня, скъпа Клото! – възкликнал Божият син. – Ти си ми като втора майка, защото, заедно с другите мойри, си помогнала на мама да ме роди седмаче и си ѝ дала първите напътствия как да ме откърми и отгледа толкова мъничък.
- Така е! – прегърнала го Клото. – Добро момче си ти и добър лидер ще станеш! А сега нека да погледнем небето и най-напред да кажем, че ние сме само една мъничка прашинка в него...
- Тате ми е разправял, че в небето има шест небесни сфери, между които броим и нашата Земя; те се въртят около Слънцето и получават светлина и топлина от него. – обадил се Силен.
- Така е. – потвърдила Клото. – Баща ти Хермес, признавам, е наистина един от най-учените мъже в наше време... И тъй, първо трябва да обясня, че в безкрайното небе, което някои назовават Космос, всички небесни тела са заоблени и кълбовидни, поради въртеливото движение, което извършват постоянно. Кълбо е нашата Земя, кълбо е и Слънцето – нашата звезда, даряваща ни топлина и живот. Около Слънцето обикалят шест небесни сфери: най-близо до него са Меркурий, Венера, Марс, сетне е Земята, а в по-външните кръгове обикалят Юпитер и Сатурн.
- Къде са тези сфери, аз не ги виждам? – признал си чистосърдечно Божият син.
- Не ги виждаш, защото те нямат собствена светлина, каквато излъчват звездите. Но понякога отразяват слънчевата светлина и стават видими.

Ето сега мога да ти покажа Венера – там, дето Слънцето залезе преди малко. Затуй ѝ казват Вечерница. Обаче тя се появява на мястото, където я съзираме сега, около времето на залеза, а по изгрев-слънце минава в източната страна на небосвода и тогаз ѝ викат Зорница.

- Значи Зорница и Вечерница е една и съща небесна сфера – Венера? – досетило се момчето.
- Съвсем точно, браво! А сега да изредя имената на небесните сфери, които трябва да се знаят, защото те са астралните образи на най-важните титани и богове; останалите нямат такива образи. Започвам с Меркурий – името, което употребяват обитателите на Западните земи. В Тракия го познаваме като Хермес, а в Египет го наричат Тот. Венера, за която говорихме оде, ние знаем като Афродита, а на изток я зоват Ишар. Това е богинята на любовта. Марс или Арес пък е богът на войната. Земята е посветена на нашата прамайка Гея; Юпитер – на тракийския Зевс, египетския Зевс-Амон; а Сатурн – на неговия татко Кронос, когото в Египет знаят като Геб. И разбира се, нашата звезда Слънцето е Кроносовият брат-близък Хелиос, познатият на всички велик египетски бог Ра. И кой ще наследи трона на света в небесната лодка на Ра, която някои оприличават на небесна колесница с осем крилати коня, а други на небесна шейна с осем крилати елена? – попитала Клото, поглеждайки хитро Божия син.
- Аз ли? – неуверено отвърнал той.
- Правилно, сине! Ти ще замениш стария Ра на Небето! Ти ще бъдеш следващото Слънце: студеният зимен Колад, но и горещия летен Ярило или Суря. В Египет ще те славят като Хор. Туй име ти даде твоята света майка Изиди, още щом те скри в делтата на пълноводния Нил, при грижовната богиня Лето.
- Разкажи ни нещо и за звездите, Клото! – потъркал сънени очи Силен.
- Най-горе, на върха на небесния свод, ярко свети Полярис – верният ориентир на всички пътешественици и моряци. Тя не се движи, не сменя местото си; тя е пълт на небето. Под нея са Малката и Голямата мечка; на някои по им приличат на Малката и Голямата кола. Сетне е Драконът. Мечките и Драконът правят във времето кръг около небесния пъп Полярис. Ама и следващите съзвездия, по-доле от тях, обикалят, само че техният кръг е по-голям. Туй правило важи и за останалите, които са още по-доле... Ох, мили мои душици скъпи, хайде утре вечер да продължа, а? Морфей кара очите ми да склапят, уморих се май днеска...
- Всинца сме тъй уморени! – съгласила се Лахесис.
- То си е време за сън! – протегнал се Силен.

Цялата компания потънала бързо в утробата на пещерата. И сякаш по невидим знак от тъмната гора изскочил Сиявуш. Верният страж на мойрите полегнал пред входа на пещерата, между двете топли огнища, пълни с едри

догарящи оранжеви въглени. Преди да отпусне морна глава, вълкът вдигнал взор към любимите нему съзвездия – Телец и Козирог, за които бил слушал Клото да разказва. Загложила го една вълча мисъл:

- Какви ли са тези небесни животни и дали са по-вкусни от земните? На-вярно са по-вкусни и когато дойде време Сиявуш да отиде на небето, той там със сигурност ще ги улови и изхруска...

Първите лъчи на изгрева, надскочили короните на високите дъбове, осветили странично малката звездичка, издълбана отдавна над входа на пещерата. Странично, тъй като входът не гледал само на изток, а донякъде и на юг. Следващите слънчеви лъчи вече огрели масивната скала около входа, а след миг и цялата поляна. Още преди туй Сиявуш, щом чул гласовете на разбудилите се в пещерата жени, разбрал, че нощната му смяна е свършила и хукнал нанякъде, воден от чувствителния му нос. След малко отвътре загърмял басовият глас на Силен:

- Хайде, Дионисе! Ставай! Събуди се момче!
- Не така! – намесил се алтът на Лахесис. – Трябва да му говориш: „Ставай, млади принце! Чакат те велики дела!“
- Какви дела? Що ще чиним днес? – сънено, но делово им отвърнал баритонът на Божия син.
- Разбра ли, Силене, как трябва да го коткаш?
- Бре, че деен е нашият младеж! За работа гори! – казал Силен, излизайки навън. – Хайде момко на извора, да се умием, та да посрещнем пречистени новия ден!
- Къде ще ходим? Кажи де? – изскочил след него Божият син.
- Потегляме веднага и като тръгнем, ще разбереш! – погледнал го хитро запътилият се към извора Силен, а момчето последвало своя водач, придружител и пазител.

Скоро те се спускали надолу по стръмния склон; по тях се люшкали типичните мъжки атрибути – на бедрата къси махайри в кании, а на раменете натегнати лъкове и колчани със стрели. Пътеката лъкатушела между няколко нацъфтели ябълкови дървета, по които пчелите силно жужели. Божият син спрял до един увиснал клон и съсредоточено се загледал в цветовете, изпълнени с пчели.

- Пчелите събират сладкия нектар на цветовете, ама като разнасят цветния прашец от цвят на цвят ги опрашват и оплождат... Нали знаеш, Дионисе? – попитал Силен младежа.
- Знам, Лето ми е разказвала за божествената амброзия, от която татко ми Зевс е придобивал огромната си сила. – отвърнало момчето. – Пчелите

едновременно оплождат растенията; тъй се появяват сливите, прасковите и ябълките.

- Да, наесен берем тук сочни червени ябълки. Малко късно цъфтят, защото в планината е високо и прохладно.
- Аз харесвам пчелите. Пчелата ми е любимото насекомо. Чудя се дали да не я направя и нея свой тотем.
- Жилила ли те е пчела?
- О, да! В Египет, когато бях мъничък и много любопитен.
- Мисля, че и сега си любопитен. Но това е хубаво, така опознаваш света.
- А къде живеят пчелите – тези чудни създания? Твоят татко Хермес беше обещал, но така и забрави да ми покаже техните домове.
- Живеят в пчелни пити, които закрепват по дърветата – в хралупи или за клоните. Искаш ли да ти покажа? Домът на тези пчели е наблизко, лесно ще го намерим.
- Покажи ми, ще ти бъда благодарен!
- Ела, сигурно е в онези високи буки – ей-там!

Силен се оказал прав. Бързо открили дома на пчелното ято в хралупата на най-високия бук. Помогнало им силното жужене, което издавало пчелите, които не се боели да ги открият, защото натрапниците добре знаят какво ги очаква ако доближат войнствените насекоми.

- Какво ли ще стане, ако ние с тебе направим една или няколко къщички за пчелите? – казал замислен Божият син, гледайки как насекомите влизат и излизат от буквата хралупа.
- Как ти щукна тази идея? – взрял се Силен в момъка. – Направо ме изуми! Защо пчелите да предпочетат нашите къщички? Нима не им е добре във високата хралупа, където мечоците не могат да им вземат меда?
- Ще ги подмамим в къщичките с нещо сладко; ще им сложим вътре рамки, на които да си правят восъчните пити; а когато им хареса да обитават новите си домове, направо ще ги пренесем горе на върха при нас, за да не ги безпокоят мечките.
- И какво целиш да постигнеш с тази галимация? – присвил очи Силен. – Аха, искаш да им вземеш меда, точно като правят гладните и ненаситни мечоци!
- Хем да, хем не, бате Силене! – усмихнал се загадъчно Божият син.
- Туй пък що ще рече? – съвсем се озадачил големият мъж.
- Ще им вземем половината пити, а другата половина ще им оставим, защото явно сладкият мед им е нужен.
- Аха! – почесал се Силен зад дясното ухо; обикновено правел така ако го обземело съмнение или колебание.
- Не ни пречи да опитаме, бате Силене? – умотелно изгледал Божият син своя възпитател.
- Никой досега не се е сетил как да ползва плода от труда на тези създания. Може пък да стане... Пчелният мед би бил една твърде ценна

придобивка... Умно момче си ми ти, ама такива сме нашият джинс!... А тези къщички как си ги представяш?

- Представям си ги като конуси, подобни на свещените могили или кургани, натрупвани от пръст. Може и като свещените пирамиди, които строят от каменни блокове... Не, все пак предпочитам да са конуси! – решил накрая Божият син.
- Ако ще да са конуси, бихме могли да ги направим от плет. Има долу на реката едни хора, дето плетат кошници от млади върбови клонки. Върбовите клонки, като ги отрежеш и докато са пресни, са много гъвкави. Вместо кошници ще ни изплетат конуси, защо пък не? – оживил се Силен. – Виж ти каква шура идея измисли?! Май взе да ми харесва... Клото и Лаксис ще бъдат удивени!
- Едва ли? – засмял се божият син. – Клото винаги знае всичко!
- Вярно! – съгласил се Силен. – Ама туй не пречи да бъде впечатлена!
- И къде са тези хора, дето плетат кошници?
- О-о, те са ми добри приятели! Ей-сега ще те заведа при тях – да им поставиш новата задача!
- Те ще се съгласят ли да свършат тази работа?
- Те са любознателни като тебе! Много се радват да изработват нови и ползотворни неща! Имат хубави инструменти; могат да ти издялкат от дърво всичко, което пожелаеш!
- Ами тогава нека да направят и рамките за питите!
- Разбира се, че ще ги направят! Ти само им обясни какво искаш и защо, останалото е тяхна грижа!

Двамата мъже се спускали към река Лепеница, като същевременно оживено и запалено уточнявали разни подробности по осъществяването идеята на Божия син. Скоро пристигнали при дълбок син вир, на високия бряг на който имало няколко солидни, красиво изработени дървени къщи. На ниския бряг на вира един слаб и висок мъж мятал рибарска мрежа, а две пъргави момчета му помагали да вади уловените риби.

- Колагере, Стояне! – извикал Силен отдалече. – Има риба, има-а!
- Колагере, Силене! – отвърнал засмян мъжът. – Има, дал господ!
- Къде е брат ти, Явор? – попитал Силен.
- Явор ли? Той сигурно дялка пак нещо в неговата работилница. Заобиколете вира отгоре и минете по мостчето.

Силен и Дионис влезли в работилницата, която наполовина се оказала и ковачница. Докато Силен се здрависвал с ниския, широкоплещест и мускулист Явор, Дионис заоглеждал с голямо любопитство помещението и особено започнатите и недовършени още сечива, предмети и детайли.

- Значи дом за пчелите ще правим? – погледнал Явор към Божия син.
- Да, от плет и във вид на конус. – отговорил младежът.
- А ти как се казваш, момко?
- Либер ме викат.

- Либер ли? И що значи туй име?
- „Свободен“ значи. „Освободен“. Който люби свободата.
- А чий син си? Не съм те виждал тъдява.
- Аполон е моят отец.
- А-а, Аполон! Той и Хермес си направиха по дузина синове из Тракия. Да са живи и здрави! Хубави бащи, хубави деца!... Ще ги скроим тия пчелни домове. Ей-там, в кошето, имам готов плет от събале, пресен-пресен. Ще го свия, ще сплета двата му края и конусът е готов.
- Трябва да му изрежеш една дупка – малка, колкото да влизат и излизат пчелите. – добавил младежът.
- Аха, добре, малка дупка... А колко пчелни къщички ще трябва?
- Три..., на първо време. Ако ги харесат малките ни работливи приятели, ще им направим още.
- За колко време ще се справиш? – попитал Силен.
- Ако е за три плетени конуса, утре ще са готови: единият още тази вечер, а за другите два – жените като изплетат плета, до обяд ще сколасам цялата работа... Пък вие ще преспите тази вечер у дома и утре ще си вземете конусите.
- Ех, това е много яко! – зарадвал се Божият син. – Толкова бързо!
- Ще ви нагостим с риба, изпечена на жарава. Ах, колко е вкусна само! – облизал се домакинят.
- Вярно! Най-вкусната риба е в нашата Лепеница! – потвърдил Силен.

Явор изпълнил обещанието си. На следващия ден по обяд Силен и Дионис неохотно си тръгнали от гостоприемните и сръчни домакини, като първият носел на гръб големите конусовидни кошове. Поставили ги под високия бук с пчелната хралупа и хукнали нагоре, към светилището на мойрите, за да ги помолят за някакво сладко, с което да подмамят пчелите в новите им домове. Горе намерили на лятната маса приготвеното им от Лахесис гърненце със сладко от горски ягоди, по нареждане на всезнаещата Клото. Дионис грабнал гърненцето и се спуснал пак долу, за да намаже със сладко рамките, предназначени за новите пити...

Минала цяла седмица, в която Божият син редувал усвояване на Свещеното знание при мойрите с военни упражнения при Силен. На осмия ден сутринта нетърпеливият Дионис събудил Силен и двамата се спуснали към стария бук, за да видят резултата на своето последно дело. Те никак не били уверени в успеха си, ала много се изненадали когато наближили плетените конуси – от тях се чувало силно жужене, а около тях кръжели безброй пчели, натежали от цветен нектар.

- Видя ли?! Пчелите харесаха новите си домове! – сияел Божият син.
- Младежо, ти се оказа прав! – изгледал го Силен. – И знаеш ли, много порасна в моите очи! Аз май трябва повече да ти вярвам и да те слушам!

- Нали! – прегърнал го щастливият младеж. – Аз реших да посветя съворените от нас пчелни конуси на небесните ни отци Пта и Ра, защото пчелите са небесни създания. Ще ги нарека на тях – на Пта и Ра.
- Значи да им казваме Та-Ра? – повторил неуверено Силен.
- Не Тара, а Птара! – поправил го Дионис.
- Е, аз нали това казах – „тара“? – почудил се Силен.
- Явно „п“-то отпред не се чува, ама нищо, нека да е „тара“ и тъй бива! – съгласил се Божият син.
- И все пак, чудя се как ще можем да си вземем медени пити в компанията на толкоз крилати войни с остри болезнени жила? – отбелязал Силен.
- Повярвай, че има начин! Само да го измисля!... И туй ще стане, нека пчеличките да си направят восъчните пити и да ги напълнят с мед...

След някое време Дионис и Силен се досетили как да се предпазят от пчелните жила: поръчали на мойрите да им изтъкат два големи конопени чувала, но по-рехави, за да виждат през тях, и с дупки за ръцете. Наметнали ги върху себе си, а на ръцете надянали дебелите си зимни ръкавици от овча кожа. И тъй, само с цената на няколко ужилвания, съумяли да извадят по една медена пита от трите тари или тарни. По-късно те случайно забелязали, че пчелите-войни се объркват и омаломощават от дим и започнали да палят огън край тарните при ваденето на мед.

Когато се качили горе, носейки трите восъчни пити, пълни с ароматен мед, четирите мойри ги очаквали, седнали на лятната маса, а пред тях ухаели три току-що изпечени пити, но други пити – от лимец, замесен с квас. На масата имало и три невероятно красиви рисувани керамични чинии, подарени на мойрите от благодарни жители на долината. Тези чинии били предназначени за медените пити.

Състояла се първата в света гощавка с хляб и мед – едно ново ястие, което отворило пътя за появата на меденки, курабийки, торти, пандишпани и други сладости, плод на човешката фантазия. А за Коледа – рождения празник на Божия син, жените намислили да направят, освен голямата вита баница, курабийки с различна форма, добавяйки им натрошени орехи и подправки: пастирски бастунчета, човечета, еленчета, колачета, сърчица, звездички, снежинки, елхички и какво ли още не.

Още когато Дионис и Силен се занимавали с пчелните кошери, наблюдателният младеж забелязал покрай другото още едно интересно диво растение. На слънчева полянка, съседна на онази с красиво нацъфтелите ябълкови дървета, имало множество джанки, също отрупани с цвят. От едната страна на пътеката короните на дръвчетата били бели, а от другата – розови. Силен обяснил, че есенно време тук берат и жълти, и сини джанки. Но Божият син

се заинтригувал не от джанките, а от едно странно пълзящо растение, което се увивало около дървесните стъбла, за да излезе нагоре – към светлината. Това растение, което Дионис нарекъл „лоза“, имало широки листа, а цветчетата му били събрани на специални дълги клонки и образували гроздове.

Щом пчелите се преселили в новите си домове – тарни, трябвало да ги изнесат горе на платото, за да бъдат защитени от лакомите мечки. Така били намислили, обаче изобретателният Дионис после решил друго: да ги преместят в сливовата и ябълковата градини с цел по-добро опрашване на дръвчетата. Що се отнася до мечките, щял да помоли Атропа да прошепне на Сиявуш да ги гони от южния склон на Сутка.

През цялото лято младежът наблюдавал своите лози. Как, опрашени от пчелите, завързват плод и как набъбват гроздовете им: на лозите върху жълтите джанки – с кехлибарени зърна, а на лозите върху сините джанки – с тъмносини или дори черни зърна. Колкото зърната наедрявали, толкова по-усмихнат ставал той. Защото Дионис бил виждал още като дете това диво растение в делтата на Нил. Там плодовете му били ситни, сухи и стипчиви, поради което хората не му обръщали внимание.

Но тук, в плодородна Тракия, на свещения връх Сутка, може би поради съчетаването с гените на джанката, плодовете на лозата наедрили и се изпълнили със сладък сок. Дионис не бързал да ги опита. Изчаквал да узреят хубаво: светло кехлибарените гроздове да станат оранжеви, а сините – да почернеят.

Веднъж, в края на есента, Дионис повел Силен към овощната градина.

- Още е рано да берем ябълките! – заопъвал се Силен.
- Знам. Не отиваме при тях, а при лозите, за да опитаме гроздето! – настоял Дионис.

Спуснали се бързо и влезнали между дърветата.

- Какво ще кажеш? – Дионис повдигнал един тежък кехлибарен грозд, гледайки Силен с блеснали очи.
- Боже, колко са едри! Станали са като камъни за прашка! – възкликнал Силен.
- Преди да ги вкусим, трябва да произнесем благодарствена молитва към Небесния отец и Земната майка! – произнесъл Дионис.

Двамата събрали длани. Насочили ги, заедно с зора си, първо към небето, сетне към майката-земя, и казали молитвите за освобождаване на реколтата, както ги били научили мойрите. Разбира се, отделили два грозда за жертвоприношението, което възнамерявали да извършат горе и най-сетне опитали по едно зърно от двата вида.

- О-о! Божествено е! – светнала доволната физиономия на Силен. – Това е, това е...
- Съвършената амброзия! – помогнал му Дионис.
- Вярно! – съгласил се Силен. – Ех, да можеше да те види сега баща ти Зевс! От радост щеше да те смачка в прегръдката си!

Напълнили с тежки гроздове двете кошници, които младежът бил взел предвидливо. Горے мойрите ги очаквали и този път. На масата били сложени две дъбови кофи, хубаво измити.

- Опитайте новия плод, скъпи мойри! – казал Дионис тържествено.
- О-о! Това е, това е... – затруднила се Атропа, също като Силен, да даде своята оценка.
- Съвършената амброзия! – помогнал ѝ Силен, който вече си бил научил урока.
- Да, именно „съвършената амброзия“! Това е най-точното определение на вкуса на новото растение! – оживила се Атропа. – Аз знаех, по-скоро предусещах, че ще е нещо прекрасно, ала когато го опитах, очакванията ми бяха надминати!
- Браво Дионисе! – Клото прегърнала младежа. – Всяка твоя стъпка прави и ще прави занапред света по-хубав, както предсказаха звездите при твоето раждане!
- Благодаря ви, мили мои акушерки! – засмял се Дионис. – Аз уверено следвам своя път, предписан от Съдбата.
- Хайде вече да го хапнем това сладко грозденце! – казал Силен и сложил в уста няколко зърна.
- Не, не, бате Силене! Виж кофите, подготвени от мойрите! На сок ще го правим! – спрял го Дионис. – Гроздовия сок ще назовем „сира/шира“ или „вино“!
- Какво? Че то, гроздето и така си е толкова вкусно! – учудил се Силен, но бързо се смирил, срещайки властния поглед на Клото.

Запретнали ръкави. Кехлибареното грозде изцедили в едната кофа, а черното – в другата. И когато Силен и Дионис обрали и донесли всичкото грозде, наложило се, поради голямото му количество, да го мачкат с крака в дългото мраморно корито, наред двора. Така най-неочаквано напълнили две от дъбовите каци, които иначе били ползвани за питейна вода.

Накрая цялата компания седнали на масата да починат, всеки с буков бокал пред него, пълен с божествена шира.

- Докато пийваме блажено, обясни ни, Дионисе, названията, които сложи на новите неща. Как ги състави? – попитала Клото младежа.
- Ами, съставих ги, както си ме учила, според правилата на свещения език. Например „лоза“ образувах от думичките Ал-Аз, значещи „Бог Азар“. Така посветих растението на моя отец Зевс, познат още като Азар или Озирис. – отвърнал Дионис.
- Това добре, а „грозде“? – продължила да пита Клото.
- В „грозде“ комбинирах три думи-имена: Гор или Хор, както ме знаят в Египет; Оз или Озирис е баща ми; добавих и „де“ – „бог“. Така че като цяло думата „грозде“ носи смисъла: „Бог Озирис-Хор“. Този плод възплъщава идеята за мен и моя баща като оплодотворители-родоначалници на човешкия свят и цялата природа. Затова смятам към другите

- си превъплъщения, например бика Апис, вълка Бури, елена, барса, сокола и глухаря, да прибавя и ипостазата на пчелата, която освен че опрашва растенията, защитава кошера като един смел и достоен войн.
- Отлични разсъждения и здрава логика! – похвалила го Клото. – А названията „сира“ и „вино“ как ще изтълкуваш?
 - „Сири“, галено от Озирис, е неговото любимо дете – това съм аз, Божият син. „Сира“ или „шира“ трябва да се нарича младото сладко вино, подобно на едно сладко дете. Ала щом ширата узрее, ферментира и набере мистериозната сила да опиянява, реших да я назова „вино“, във връзка с Венус – майката, в чиято утроба-чаша-граал съзрява всеки Божи син, преди да се роди. Защото детето в майката е кръвта или виното в чашата, което носи наследствените дарби на Отеца и Майката.
 - О-о, това са прекрасни идейни фигури, построени от един способен млад философ! – прегърнала Клото младежа. – Очарована съм от теб, Дионисе! Признавам, че не съм имала толкова способен ученик! Очевидно самата съдба те прати да спасиш света ни и ти ще се справиш с тази огромна и непосилна за всеки друг задача!... Аз мога да добавя нещо към създадените от теб свещени думи и то е още едно твое име, с което следва да бъде почетена и твоята благородна майка Йо/Изида. В нейна чест ще те нарека Вакх – „утробния“ или „родения от утробата“ на Богинята-майка, която знаем още като свещена крава, сърна или кошута. Всъщност тя е първата вакханка, Рода, родилката, а ние акушерките и всички, които помогнаха да се случи твоята поява на белия свят, сме останалите вакханки... Тъй че освен Хорос, Сурия, Колад и Дионис, ти давам още името Вакхус!...
 - Да живее младият талант Бакхус! – избоботил Силен с бокал в десницата.
 - Да живее! – викнали и останалите, вдигайки своите бокали.
 - Не Бакхус! Вакхус! – поправила го Атропа, но гласовитите ѝ сестри я заглушили...

Скоро мойрите установили, че сладката шира сама е ферментирала и променила вкуса си – превърнала се във вино, както бе предсказал Божият син. Ала гроздовото питие проявило ново интересно качество: водело до магическо опиянение, което било възприето като възможност за свързване с духовете на предците. Освен това, то развеселявало и предизвиквало желанието, ищаха за пеене и танцуване. Ето защо пеенето и пиенето започнали да вървят ръка за ръка, макар че един много пиян сатир не могъл правилно да изпълнява пеани – химните за прослава на боговете.

Също така установили, че при смесване на мед и вино се получавало добро съчетание, като се усиливала опияняващата мощ на божествения елексир. Особено при добавяне на малко коноп или канабис, душата на опиянения сатир или менада съвсем лесно се отделяла от земния свят и приближавала до небесния...

В една топла есенна вечер, весело опиянени от виното на Бакхус, сатири-те и менадите разговаряли шумно, довършвайки на дългата маса вкусната си вечеря. Изведнъж компанията затихнала, за да чуе спора, пламнал между Елена и Лахесис.

- Не съм пиана! – извикала Елена с блеснали очи, мятаци огнени искри. – Весело и приятно ми е, но не съм пиана!
- Ай, не съм пиана?! – апострофирала я Лахесис, поклащайки недоверчиво глава. – А дали можеш да станеш от пейката, без да залитнеш?!
- Ха-ха! Как пък да не мога? Гледай сега! – рипнала Елена необмислено.

И едва изправила се на нозете си, започнала да се олюлява и аха да падне. Ако не бил я подхванал Кисос, един от близко седящите сатири, Елена щяла да прегърне силно привличащата я земя.

- Ха-ха! Май щеше да се трупосаш, сестро! – присмяла ѝ се нейната опонентка. – Гледай сега как си Лахесис! А-а, ето! Даже мога да вървя... пра-а-во напред!

Лахесис бавно вдигнала крак, опитвайки да тръгне напред, ала и тя се олюляла, усещайки силното земно привличане. Нея пък я подхванал Емел, друг услужлив и мил сатир, за да я спаси от пиянско падане с натъртване.

Обаче, гледайки се инатливо, двете менади продължили своето съревнование в издържливост след напиване с вино. Елена, придържана от Кисос, успяла да направи три крачки, но те не се получили направо, а вдясно. Следващите три крачки на двойката, въпреки усилията, пак не се получили направо, а този път – вляво.

Почти същото движение изпълнила втората двойка – на Лахесис и Емел.

Оценявайки бързо смехотворната ситуация, компанията последвала техния пример – каквото и да стане, веселба да пада. Е, някои нападали по третата, но повечето се заловили един за друг, за трети и четвърти... Успели да се удържат прави.

- Я се хванете всички за ръце и направете един голям кръг! – изкомандвала ги мъдрата Клото, която разумно си седяла на масата, дъвчейки нещо.

Младите от немай-къде я послушали и образували наистина твърде голям кръг, който заел почти цялата поляна пред пещерата.

- А сега, що да чиним? – попитал озадачено Емел.
- Аха, що да чиним, Клото? – повторила като ехо неговата дружка Лахесис.
- Не се ли сещате? – засмяла се Клото. – Небето не ви ли подсказа? Три крачки напред-вдясно и подскок назад, три крачки напред-вляво и пак

подскок назад. Първите три крачки може да са по-големи от вторите три, за да се задвижи напред живият кръг.

- Като въртящ се Слънце-Хор! – допълнил я Божият син, който се гласял да поведе този нов колективен танц.
- Ето! Младият Бакхус даже образ ви описа! – казала окуражително Клото и се обърнала към двамата сатири, които били останали на масата близо до нея. – Сикиниде, и ти Кордак, защо седите още, отивайте и вие!
- Аз ще правя ритъма като удрям по този тъпан, иначе всинца ще объркат стъпките! – отвърнал Сикинид, вдигайки в лявата си ръка приготвения от него одеде дрянов обръч със силно опъната ярешка кожа, а в дясната – тежка дървена лъжица.
- Да-а, ще объркат стъпките, па може и да се спънат и натръшкат като презрели круши! – подкрепил го усмихнат Кордак.
- И как ще помагаш ти, с подсвирване ли? – попитала насмешливо Клото.
- С тези гръмки кимвали! – Кордак вдигнал от масата две големи плоски медни чинии, държейки ги за столчетата и ги ударил една в друга.
- Добре, добре! – съгласила се Клото, запушвайки уши. – Само се премести по-далеч от мен, да не ме оглушиш!

Танцът тръгнал несръчно и колебливо – люш надясно, люш наляво. Ала наистина ритмичните удари на Сикинид с неговия тъпан, както и на Кордак с неговите кимвали, много улеснили стъпките на пийналите сатири и менади. И когато множеството млади нозе влезли в ритъма на танца, земята и скалата под нея потреперили, да не говорим за металните и керамични съдове по масата – те също заиграли. Всички стъпвали и скачали като един – величествено преживяване!...

На следващия ден Кисос и Емел се спуснали по склона към дола на река Лепеница. Не след много се върнали запъхтяни, носейки няколко средно дебели тръстикови ствола. Кисос извадил острия си нож, отрязал едно късо парче и издялал набързо от него свирка с един отвор.

- Хубава ти е свирката, ама дава само един тон. – забелязал критично Емел.
- Ако подсвирвам в такт, ще свърши работа. – отвърнал му Кисос.
- Мисля, че един тон ще доскучае на играчите? – казал Емел.
- Ами ако издълбая няколко поредни дупки по тръбата? Дали различните дупки ще превръщат моето духане в различни тонове? – почесал се Кисос зад ухото.
- А как ще се чуе тонът на отделната дупка, ако въздухът излиза едновременно от всичките? – попитал Емел.
- Мога да ги затворям с пръсти, като винаги оставям една дупка отворена. – пак се почесал Кисос. – Като редувам дупките и тоновете, които те произвеждат, ще постигна цялата хармония!... Мога да съчиня и мелодия!...

- Това вече е нещо! – възкликнал Емел. – А колко дупки ще направиш?
- Ако свиращът държи дудука с една ръка – четири, а с две – осем. – за-смял се Кисос.
- Браво! Невероятно! – възторжено извикал Емел. – Всеки тон ще отговаря на божество от Великата Енеада!... Този дълъг дудук с осемте дупки можем да го наречем кабалос или кавал!...
- Мога да направя две отделни къси тръби, всяка с по четири дупки и да ги свържа с лико! Ще се надуват едновременно, а пръстите на двете ръце ще управляват поредността на тоновете! – продължил да размишлява Кисос.
- Става, но трябва да се пробва! – одобрил веднага Емел. – Започвай да дялкаш, майсторе на ножа!...

На следващия ден Емел, вдъхновен от приятеля си Кисос, изобретил друг инструмент. Той втъкнал в мех от още влажна козя кожа един от дудуците на Кисос. До него втъкнал обикновена тръба, с която мехът да се надува постоянно, а отдолу – трета тръба, която издавала само един пищящ тон, който служел за фоново озвучаване на мелодията, създавайки, заедно с нея, затрогваща монотонност за довеждане на слушателите до състояние на транс. Тази чудесия двамата даровити момци нарекли гайда, защото се правела от козя кожа, а козата смятали за превъплъщение на Гая или Гея – Великата майка на всички богове.

Не след дълго Сикинид, Емел и Кордак сътворили свои собствени сатирски танци: сикинидия, емелия и кордак.

Тъй били изобретени дудукът; двойният дудук, наречен авлос или двуянка по името на Двуликия Янус; дългият дудук или кавалът; както и гайдата. Тези първи духови инструменти били използвани за озвучаване и инструментален съпровод на поетично-вокалните изпълнения – химни, пеани, дитирамби; танцовите изпълнения – ръченици и хора, по време на мистерните празници Игнажден-Колада или раждането на непобедимото слънце Митрас, Сурва-Базил, Кукерия, Трифон Зарезан, Герман, Либерия, Нестинария, Консуалия, Сатурналия.

Заредила се поредица от весели вечери. Рутината на есенните дни, когато трябвало да приготвят и складират зимнината и горивото за предстоящата дълбока зима, се редувала с веселието на есенните вечери, когато младите души разгръщали и отпуснали своите желания и енергия. Всяка поредна вечер била осветявана с все по-пленителни и буйни танци, с все по-игрива, ритмична и мелодична музика. И танцьори, и свирачи надминавали себе си... Появили се и други любопитни зрители – живеещите наблизко траки-планинци, – които отначало попивали удивено удоволствието, пораждано от новото изкуство, а сетне – сърца луди-млади, – се включили в общата забава.

Така се разнесла мълвата за Либер, за неговите песни, танци и забавления. Появили се групи от младежи, идващи от по-далечни кътчета на просторната Рожаница или Рода планина. И те искали да участват във веселбите на

Либер. Ала мойрите отказали да ги пуснат в Светая-светих – светилището на връх Сутка, което вече било здраво укрепено и недостъпно за непосветени.

Тогава Либер и Силен измислили да изнесат фестивала извън светилището, за да го направят достъпен за всички в планината. Това щяло да им даде възможност да въведат любознателните траки в новата божествена доктрина на Либер, в замислените от него празници, всеки със своите специфични ритуали.

Настъпвало ново време – епохата на Хорос/Бакхус/Либер. Култът към Божия син – младото животворно слънце – трябвало да измести култа към неговия отец Зевс, както и по-стария – към неговия дядо Кронос.

Решили да направят шествие от паланка на паланка и навсякъде да разгърнат своята енергия, сила и любов. Силен организиран пътуваща група от сатири, като оставил само неколцина да пазят светилището с мойрите Клото и Атропа. Другите две мойри Лахесис и Елена, преобразявайки се в менади, се подготвили да тръгнат заедно със Силен.

Трябвало да се използват последните топли есенни седмици.

Както си били облечени в рунтави кози кожи, с вълната навън, сатирите понесли със себе си кози рога и крака с копита, които да привържат към главите и нозете си, щом започне играта и маскарадът. Някои си носели кози опашки и даже фалоси, в чест на ненаситния любовник Пан – козловата ипостаз на бога, оплодотворяващ и обновяващ цялата природа. А трети пътом си издялали дървени маски – страшни, или усмихнати, или пък плачещи, според ролите, които щели да представят.

По време на нощните шествия сатирите на Дионис и Силен запалвали множество големи факли, което усилвало мистичното преживяване на танцуващата и пееща група, а следващите ги планинци им подражавали възторжено. По време на път, денем или нощем, сатирите и менадите играели и пеели, като най-отпред вървял и свирел на своя лъскав дудук Кисос, втори вървял и се въртял с каба-гайдата си виртуозният Емел, а трети и четвърти – Сикинид с тъпана и Кордак с чинелите, чиито удари гърмели и звънтяли, подегани веднага от ехото на скалните грамади.

Цялата планина ехтяла от козловите песни-танци, които нарекли дитирамби – сиреч „Дете на Ромба“, като подразбирали, че Ромбът е Майката-утроба, родила по тези места Божия син. Чрез дитирамбите групата пресъздавала преследването на кравата Йо от свирепия Стършел, спасяването ѝ от мойрите, раждането на Божия син в тяхното прорицалище на връх Сутка и накрая, отнасянето му от Божията майка в Египет.

По време на маскарада свещената двойка майка-син преминавала през три различни метаморфози: юница – телец; коза – яре; кошута – еленче.

Виждайки интереса към новото им артистично начинание и появата на множество почитатели, Дионис, Силен и свитата им от верни сатири се замислили как да продължат делото си през пролетта. Планината Рода била вече тяхна, оставало да слязат в плодородната низина, простираща се на север, за да приобщят и траките-земяделци...

Най-сетне студената зима се изнизала и пукнала живителната пролет. Сатирите започнали да се готвят за фестивалното си шествие в долината: маскарадни облекла, рога, копита, опашки, фалоси, маски, но и старателно изработени нови музикални инструменти – по-добри от предишните.

Не усетили как дошла средата на март, време, което било определено за празника Либерия – дни на Либер за посвещение в мъжество. По този повод в светилището пристигнали двадесетина юноши – техни братя, племенници и други роднини, – мераклии да издържат посветителския ритуал и да станат мъже.

Изпитанията на младежите продължили девет денонощия, които включвали шест денонощия труден преход през скалистите зъбери на Пирин и Рила, като трябвало да преодоляват пропастите, клисурите, пълноводните и буйни планински реки; две денонощия, в които трябвало да се спуснат в Юндол – дола на Юницата-майка, откъдето да се доберат обратно до връх Сутка. Накрая, в подножието на Сутка, трябвало да влязат в Долната пещера, където да издържат на тъмно през цялото последно денонощие.

Разбира се, младежите били съпроводени от неколцина сатири-водачи, които да ги насочват по славния път на Богинята-майка – юницата Йо, – но били длъжни да се справят сами с трудностите, например да си набавят храна, да си строят подслони, да стъкват огън, като си помагат и работят заедно.

Слава-богу изпитанията минали добре, без сериозни злополуки, а всички новопосветени сатири получили от мойрите муски за божествена закрила, направени от остър еленов рог, кухнята на който запълнили с цветчета от Лъвска лапа и Китара.

Веднага след успешното приключване на изпитанията и посвещението им, благодарните младежи се присъединили към сатирите, за да помагат в подготовката на Дионисовата процесия. Там те щели да преминат практическа сатирска школа.

- Какво става, Силене! Готови ли сте вече? – попитала Клото, макар да знаела какъв отговор ще получи.
- Да, майко Клото! Почти привършваме! – отвърнал Силен, а на лицето му грейнала неговата обичайна самодоволна усмивка. – Днес приключваме, а събале мисля да потеглим по своя съдбовен път!
- Добре казано, сине на Хермес! – пляснала го Клото по голямата румена буза. – Събале ще тръгнете, ала първо ще се отбием всинца на едно чудно място и оттам цялата дружина ще си поемете по пътя!
- Тъй ли? – озадачи се Силен. – Че къде е туй чудно място? Аз знам ли го?

- Не го знаеш. То е възшебно ваяние на майката-природа, създадено сякаш за вашия фестивал! Там ще изиграете пълния си репертоар, хем да го упражните и оттам ще поемете надолу към низината! На път ви е!
- Добре, мъдра Клото! Ще ни заведеш ли на туй място!
- Да! И като свършите игрите, ще ви благословя! Големи приключения ви очакват – безброй почитатели и последователи!... Виждам неистова радост и много любов, виждам още строеж на храмове на Божия син по цялата тракийска земя!... Но всичко по реда си, когато му дойде времето...
- О-о, сполай ти за хубавите думи! – засиял Силен.

На следващата сутрин всички без изключение напуснали прорицалището и то останало съвсем пусто. Спуснали се по северния склон на връх Сутка, покрай Момин кладенец, наричан още Цепина. Там от една цепната скала, подобна на женска утроба, извираше мощна струя бистра вода. Водата образувала ручей, който пълнел неголямо, но дълбоко езеро, непосредствено под извора. Мястото било посветено на майка Рода.

Дружината, следваща пътеката като тънка нишка, се изредила да пие от студената струя на Момин кладенец. Полека-лека стигнали до подножието на връх Сутка, където склонът се съединявал с този на съседния връх Червените скали. Между двата склона препускала с пролетна ярост буйната Лепеница, която извираше малко над кладенеца, от Долната пещера на Сутка, а точно пред погледа им скачала от стръмна черна канара.

- Минете под водопада! – изкомандвала ги Клото. – Там прескачайте водата по каменните валуни! И по-чевръсто се движете!

Щом заобиколили съседния връх, озовали се на желаното място – едно каменно плато, заобиколено от три страни с полегати скали. Тези скали били твърде страни: състояли от хоризонтално насложени бели плочи, структурирани стъпаловидно. На тях можели удобно да седнат множество хора.

- Виж ти! – възкликнал Силен, оглеждайки околното пространство.
- Тази фуниевидна падина е тъкмо за нас! – изумил се Дионис, бързо оценявайки предимствата на мястото. – И гласовете ни звучат тук кристално чисто!
- Сякаш е правено от човешка ръка, ама не е! – заключил Силен, прокарайки длан по равната плоча на най-долния ред.
- Казах ли ви аз! – засмяла се Клото, доволна. – Можете да си почвате репетицията.
- Дитирамбистите и музикантите да дойдат при мен на арената! Веднага! – провикнал се господарски Силен.
- Ще я назовем оркестра, по моето египетско име Хор! – прекъснал го Дионис.
- ... Всички останали да седнат на каменните пейки, за да не пречат на представлението. – продължил да наставлява Силен.
- А багажа си де да сложим? – попитал един играчите-актьори.

- Зад онази висока скала, които огражда като стена арената! – посочил с ръка Силен.
- Не арената, а оркестрата! – поправил го Дионис.
- Добре де, оркестрата! – повторил Силен. – Само внимавайте, да не паднете в пропастта, която е зад стената! Тая стена можем да я наречем сцена или сцена.

Силен отишъл в края на равната площадка, за да отмести оттам една четвъртита скала, наподобяваща трон, която му се сторила че стои не на място.

- Що ще чиниш, Силене? – попитала го Клото, която се била разположила централно на първата пейка.
- Този висок и ръбат камък ще пречи тука!
- Прав си! Претърколи го в средата на оркестрата!
- В средата? Че защо? – почудил се едрият мъж.
- Защото на него ще седне нашият Либер! – поучително казала Клото. – Нали това ще играете: неговата поява и свята длъжност в нашия земен свят?
- Знаеш ли, права си! – съгласил се неочаквано за самия себе си Силен, който се готвел да поспори с главната мойра, тъй като само преди малко възнамерявал да бутне големия камък в пропастта.

Така каменният трон на Божия син се оказал в средата на оркестрата. А младежът бързо седнал на него и казал повелително:

- аз ще бъда тук в средата като бог Дионис, а дванадесетте дитирамбисти, които рецитират, пеят и играят заедно, ще ги назовем с общото име Хор!
- Добре, това ми харесва, умни ми млади братко! – съгласил се Силен.
- А ние, музикантите, къде ще свирим? – попитал Кисос.
- Значи Дионис седи на неговия трон, дитирамбистите или хорът да се подредят в дъга пред него, а вие, четиримата музиканти ще седнете на по-малки камъни пред хора!
- аз не мога да свиря на гайдата седнал! – възпротивил се Емел.
- Тогава ще стоиш прав, пък ако се умориш, ще поседнеш! – посъветвала го Елена от втората скамейка.
- А ти, Силене, къде мислиш да застанеш? – досетила се Лахесис. – Нали ти си актьорът, който ще води диалога с Хор?
- Да! – почесал се Силен, озадачен. – Ами аз като актьор, сиреч активен, мисля че не трябва да стоя закован, а да се движа насам-натам по оркестрата. Да провокирам хора, които ми е антагонист, с моите въпроси, действия, мимики, гримаси, защото хорът е пазител на традицията, морала, божествения закон. Той е пасивен и тромав страж на обществените норми, а моята роля е да го предизвиквам, провокирам към хубави промени в името на по-добър живот!

- Браво, Силене! Точно такава е твоята роля! – одобри Клото и посочи нагоре с показалец. – Не трябва ли обаче да започнете вече, защото виж къде е слънцето!

Подредили се най-после. Кисос надул новия си кози рог, което привлякло вниманието на всички присъстващи, а Сикинид заудрял своя огромен тъпан:

- Дум-м..., дум-дум! Дум-м..., дум-дум! Дум-м..., дум-дум! – ударена, две неударени: това била стъпката Дактил, измислена от Дионис.

Кордак тряснал чинелите, за да отдели първото действие на тъпана от следващото. А то било в стъпка Хорей, отново посветена на Божия син:

- Дум-м..., дум! Дум-м..., дум! Дум-м..., дум!

Отново Кордак дръннал чинелите, а Сикинид демонстрирал третата ритмична стъпка Ямб, посветена на бог Ям, познат още като Посейдон:

- Дум, дум-м...! Дум, дум-м...! Дум, дум-м...!

Изад сцената изскочил Силен, навлякъл рунтава кожа. Изглеждал като тромава мечка, макар че си бил турил големи бичи рога и усмихната маска. Направил няколко крачки към пейките, после се обърнал към хора. В това време Сикинид, който бил сменил тъпана с малки тимпани, барабанил ситно-ситно, създавайки очакване нещо да се случи.

- Дойде месецът на пролетната богиня Марта и закичихме за здраве бяло-червени мартеници! Туй съчетание бяло-червено сякаш бележи някакъв преход?... – започнал актьорът Силен. – Е, уважаеми Хор; ти, който знаеш всичко! Разкрий ни мистерията?! Какво предстои да се случи в тази китна и ароматна пролет?
- Нова тайна ще се открие-е-е! Ново време иде-е-е! – заговорили хоро-во и напевно дванадесетте сатири в кози кожи, с кози рога и сериозни маски, като подскочили заедно надясно, тропвайки едновременно на козите си крака-котурни, които ги правели по-високи от актьора.
- Каква тайна, какво време? – полюбопитствал Силен, въртейки ухилена глава.
- Тайнството на живота-а-а сменя тайнството на смъртта-а-а! Мразовитата, мрачна, бяла зима-а-а отстъпи на топлата, светла, червена проле-е-ет! – отвърнал Хор и подскочил сега наляво, тропвайки силно така, че изкънтяла равната бяла плоча, покриваща орхестрата.
- Кой стори туй чудно тайнство, кой управлява времето? – изрекъл любопитният актьор, оглеждайки се, сякаш търсел някого.
- Внукът на великия Хроно-о-ос – Божият син Диони-и-ис! Той е сега господарят на небесните сфери и на времето-о-о! Той беше до преди месец студеното слънце Кола-а-ад, но превърна се вече в топлото слънце Сурья-я-я, за да стане накрая горещото слънце Ярило-о-о!
- А природата как тъй оживя, растенията напъпиха и разцъфтяха, пчелите зажужах, даже животните станаха жизнени и буйни.

- Сурья донесе топлина-а-а, той ще се превъплъти в пчела-а-а и ще поведе пчелите да опрашат растенията-а-а, и пак той ще се превъплъти в бик, овен, козел и кон, за да ръководи оплождането на целия ско-о-от! За да се родят игриви и весели козлета, кончета, теленца и агънца-а-а!
- Аха-а! Сецам се! – извикал Силен. – Туй ще да е млада бога, дете Божич го зоват?
- Божич го зоват и още Ро-о-од, и Дажбо-о-ог! Защото по волята на великия Зевс, той е новият господар на света-а-а, той управлява небесата-а-а, той поражда живота-а-а и обновява цялата природа-а-а!
- Те животните лесно се плодят, ами момите? Как да изберат подходящия момък? – поискал да уточни Силен.
- На момите помага майка Лада-а-а! – веднага отговорил Хор. – Лада или Рея, която египтяните знаят като Басте-е-ет, а траките знаят като Котито-о-о! Момите трябва да ладува-а-ат! В котлето на Котито, пълно с мълчана вода-а-а, всяка мома да пусне пръсте-е-ен, вързан за китка-а-а! Котлето, завито в червено-о-о, да преспи под трендафи-и-ил и звездите да го грея-а-ат! На сутринта майка Лада-а-а ще посочи избраника на всяка мома-а-а!...
- Ама този, когото си е нарекла момата, или някой друг? – полюбопитствал Силен.
- Само Лада знае-е-е! Само Лада вижда-а-а!... И щом Лада избере-е-е, двойката трябва да се съчетае-е-е и любовния танц да заиграе-е-е!...
- И-и-ху-у! – викнал басово Силен, прикрепвайки си отпред изкуствения фалос, и лудешки припнал да играе ръченица с ръце на кръста.
- И-и-ху-у! – викнала алтово и мойрата Елена, като скочила пред него, лице в лице, наредена в красива носия; почнала и тя ръченица, ала ръченица по-различна, женска – разперила и вдигнала ръце с широки шарени пеперудени ръкави и се завъртяла първо цял оборот надясно, сетне цял оборот наляво, та всички да я зърнат и с очи любуват.

Музикантите своевременно обгрижили и фалическият любовен танц с необходимия му съпровод: гайдата на Емел засвирила по-витиевато и чувствено; пъргавият Кисос му пригласял двутонално с двуянката; а Сикинид и Кордак ловко подавали горещ бърз ритъм с тимпаните и чинелите.

Хорът никак не чакал покана, пък и спазвал предварително заучения сценарий. Хористите подели и разгърнали буйно хоро, обикаляйки орхестрата и трона на Дионис, който ритмично клател кестенявата си буклеста глава, блещейки своите ярки синьо-зелени очи. Всяка промяна на посоката на хорото била озвучавана от ямбичен удар на тъпана и оглушителен звън на чинелите, произвеждан от мускулестия Кордак.

Последвала кратка почивка, в която актьорите седнали на пейките при публиката. Всички възбудено обсъждали представлението, което едни предложили да нарекат Деа-Та-Ра или Деатар, а други Та-Ра-Ге-Дея или Трагедея.

Във второто действие Силен, хористите и музикантите пресъздали събитията по зачеването на Божия син на Еньовден от отца му Зевс и майка му Изиди, и как стоокият Аргус възнамерявал да предаде бременната крава Йо и сестра ѝ Микена на изпратения от Хера Арес, преобразен като стършел. Но хитрият Хермес обезглавил Аргус и успял да спаси двете сестри. Как след това Хермес, Йо и Аполон избягали с бързоходния кораб на Аполон. Преследвани от Арес и войската му, те достигнали гостоприемна Тракия, където мойрите им дали убежище в своето светилище на връх Сутка.

В играта се включили нови актьори: мойрата Елена, която, слагайки си тъжна маска, пресъздавала образа на бременната Йо и мойрата Лахесис, която се престорила на сестра ѝ Микена; а двама сатири поели ролите на Хермес и Аполон. Силен изпълнявал едновременно две роли: на актьора-опонент на Хор – с комичната маска; на стършела Арес – със страшната маска, надявайки пелерина, оцветена в жълто-черни райета.

Третото действие разкривало как притеснената Богиня-майка Йо преждевременно родила Божия син в седмия месец от бременността, между Игнажден и Коледа. За приключенията на Йо, Микена и младенца, преследвани

от злия Арес, по пътя им през Тракия, Анатолия и Левант. И как най-сетне с помощта на Аполон се скрили в Египет – царството на Хадес, наричан там Сет, – където Арес не смеел да стъпи. Действието завършило този път не с хоро, а със сир-таги или „Конникът Сири“ – новия танц на изобретателния Кордак. Тук дванадесетте хористи не описвали кръг, а играели здраво хванати в права редица, така синхронно, сякаш били един човек.

След възторжения троен спектакъл нямало дори кратка почивка. Цялата група, без Клото, Атропа и петима сатири-пазачи на светилището, трябвало да потегля към равнината. Прегърнали се на раздяла.

- Беше прекрасно, мили момци! – въздъхнала младата Атропа.
- Да, така е! – съгласила се иначе претенциозната Клото, но все пак погледнала критично към Силен. – Само дето първото действие трябваше да бъде трето!
- Права си, майко Клото! – отвърнал той, издържайки тежкия ѝ поглед. – Ние обаче дадохме предимство на пролетната Дионисова мистерия, за да отдадем дължимото на настоящото време – пролетта! Тя е сега важна за хорските души! Тя движи хорските мисли и постъпки!
- Май и ти си прав, Силене! – казала Клото след мигновено притваряне на очи, един от начините да провиди събитията. – Много добре се получи вашия театър!
- Благодаря, майко! Твоето признание и това на всички, които присъстват тук, ме кара да се гордея! – Силен огледал останалите актьори. – Нали дружина?
- Служим на Бакхус, Божия син! – извикали хором дитирамбистите и музикантите, като Зевсовият син силно прегърнал своя наставник Силен.
- Служим на Бакхус! – повторили като ехо и другите сатири.
- Тръгвайте, че стана пладне, а път ви чака! – подканила ги Клото. – Като слезете долу в полето, тъкмо преди да стигнете пълноводната Ромбус или Марица, ще видите няколко тепета. Туй е градът Пулпудева. Качете се на най-високото тепе. Там, до замъка на бога-ковач Хефест има храм на Великата майка Гея. Почукайте на портата на храма и потърсете Терсида – главната жрица. Поздравете я от мен. Тя ще ви настави и нахрани, а като тартор на Пулпудева ще покани местните да ви гледат. Щом изиграете представлението си, ще ви упъти в кои други градове да отидете, за да посветите и техните жители в магията на Дионисовия театър.

Каквото нарекла Клото, това и станало. В Пулпудева жрицата Терсида приела с голямо внимание и любов голямата група сатири и най-вече мойрите Лахесис и Елена. Отпочинали добре, а на сутринта, щом ручилото на

гайдата писнало и задумкал огромният тъпан, бързо се събрала любопитна тълпа. Като разбрали какво чудо се готви, гражданите хукнали да съобщят новината на близки и познати. Надошъл много народ и още тълпи прииждали, възбудени от носещата се мълва за театъра на младия бог Дионис. Същевременно Терсида се погрижила да повикат първенците на града, за да удостоят и те събитието със своето присъствие.

- Що ще чиним сега, с толкоз народ?! – зачудила се Терсида. – Де ще го сберем?
- Има ли тъдява някаква падина, ние да играем долу в ниското, а людете да насядат наоколо нависоко, та да ни виждат като на тепсия? – обяснил Силен.
- Да, има таквоз място! – засмяла се облекчено Терсида, щом разбрала какво е нужно на гостите-актьори. – Ей-къде е, там долу! В седловината между трите хълма – на Кронос, Зевс и нашия, който е посветен на Великата земна богиня. Куцийт бог Хефест, който с нейното благоволение рови в земята за метали, реши тук да построи своя замък, леярна и ковачница.
- Има ли в това Трихълмие дървета и храсти, които да пречат?
- Няма дървета, само скали!
- А ще могат ли хората да се покатерят по склона, за да ни гледат?
- Ще могат, да! Склонът е полегат, скалите са на тераси – тъкмо да приседнат!

Без да се мае, Силен дал уговорения знак на Кордак, който пак издумкал с тъпана три тържествени серии от по три дактилни стъпки. В това време Силен изтичал по стълбището на храма, застанал на площадката пред входа и, пускайки на воля гръмовния си глас, обявил на събралия се народ къде ще бъде представлението и как трябва да застанат всички...

Спектакълът бил гледан с голям интерес. Мъките и терзанията на Божията майка, преследвана от Стършела, преживените опасности, предизвиквали искрено съчувствие, дори плач у част от публиката, а когато Майката надмогвала поредното премеждие, всички въздъхвали облекчено. От друга страна комичните обрати, подхлъзвания и падания, които Силен измислил в хода на своята игра, довеждали зрителите до спонтанен смях и доволно пляскане с ръце. Така се появил този похват – пляскането с ръце, – чрез който зрителите награждавали добрата игра на актьорите и свирната на музикантите.

Когато действието приключило, Силен представил младия Дионис:

- Ето това е, достойни граждани на Пулпудева, Божият син Дионис – синът на великия Зевс и на Божията майка Йо!
- Порастнал е вече! – провикнал се някой от тълпата.
- Голям красавец! – чул се звънлив женски глас.

В отговор на тези реплики Дионис се поклонил ниско, което отново предизвикало бум от ръкопляскания.

- В негова чест създадохме Дионисовия театър, пеаните, химните, дитирамбите и танците на сатирите – божествената му свита! Освен това, мили хора, ще ви споделя нещо важно! – тук Силен умело снишил тон, за да подсказже, че изговаря голяма тайна.
- Какво, какво, какво...?! – чули се от три страни заинтригувани гласове.
- Зевс... – повишил тон Силен. – ... е завещал най-малкият му син Дионис да го наследи! Той да стане господар на света и да заеме първото място в култовите церемонии и обреди! Това ми довериха мойрите – богините на съдбата, които провиждат нашите бъднини!
- Еха-а! Нека да живее Дионис, младият бог! – провикнал се някой.
- Красивият бог! – извикал друг.
- Добрият Дажбог, който възкресява всичко живо!
- Да живее! Да живее! Да живее!... – възгласите се умножавали, а щастливите граждани махали с ръце, шапки, кърпи и шалчета.

Посред радостния шум и глъчка на оркестрата слезли главната жрица Терсида, носеща се плавно в ослепително-бялата си роба, а след нея неколцина първенци на града.

- Аз предлагам да построим на Зевсовия хълм нов храм, посветен на Божия син, където да се провеждат неговите празници и мистерии, част от които всички ние видяхме току що в Дионисовия театър! – тържествено обявила Терсида. – Храмът на Великата майка ще отдели средства за туй ново начинание!
- И ние ще помогнем! – чул се младежки глас от публиката.
- И ние! И ние! – дошли различни гласове от отсрещната страна.
- Разбира се, всяка помощ е добре дошла! – махнала Терсида на подкрепилите я. – Не само с пари, но и с труд! Всеки каменар, зидар, дърводелец, ще бъде добре дошъл на строежа на новия храм!
- Ние пък, неколцината мъже, които сме тук, намислихме да облагородим това място, да го изградим здраво и красиво, от камък и дърво, за да може в него да се провежда занапред Дионисовият театър, за славата на новия бог!
- Благодаря ти! – приближил се Дионис и двамата стиснали ръце. – Как се казваш?
- Харопс! – отвърнал мъжът, който на възраст бил малко по-голям от Дионис.
- Няма да забравя твоята добрина, Харопс! – казал Дионис. – За мен тя значи много!
- Туй е велика идея! Браво! – разчувствал се Силен и прегърнал Харопс, а след него и неговите приятели. – Догодина, като дойдем пак в прекрасния ви град, ще имаме хубаво място за нашия театър, където да се развихрим като истински богове на трагедията и комедията!
- Заповядайте, ние пулпудевци, ще ви чакаме с нетърпение и... – Харопс изгледал Силен с блеснали очи. – ... Мисля, че тази площадка беше

тясна за хорото и сиртакито! Смятам да я разширим, та наистина да се почувствате на нея като богове на танците!...

Докато отдъхвали и хапвали в трапезарията на храма на Великата майка, Терсида разяснила на Силен и Дионис кои са главните и многолюдни градове в Тракия, където задължително трябва да изнесат своята програма. Освен Пулпудева, това били Бесапара, Слатина-Сердон, Вер-Рея, Каранион, Кара-Сура или Чер-Пан, Мулдава. Посъветвала ги, преди да стигнат към края на своя тур до светилището Мулдава, да минат през планините Сакар и Странджа, които и без това са им на път. На върха на Странджа е Мишкова нива – свещено място, – под което се крие гробницата на богинята-котка Бастет, почитана от траките под името Котито. Котката е превъплъщение на Рея, съпругата на Кронос и баба на Дионис, която обаче, по волята на жестоката съдба, той никога не бил виждал. В тамшната околност живеели пазителите на гробницата, които извършвали по пълнолуние през месец май тайни ритуали, на които Дионис би могъл да присъства и в които да бъде посветен...

Разбира се, сатировата дружина трябвало да преспи тази нощ в Пулпудева, за да да потегли бодро утре, по изгрев слънце...

Минали пет щастливи и плодоносни години. Траките широко отворили сърцата си за привлекателните мистерии на Дионис/Бакхус/Либер – новия

животворен и съзидателен бог, който ги научил да правят мед и вино, да се веселят волно като освобождават духа в себе си, да творят изкуство и да му се наслаждават. Празниците, посветени на Божия син били най-обичани, неговите песни и танци – най-свирени и играни, в сравнение с тези на другите богове. В тракийските градове се издигнали неговите богато украсени храмове и амфитеатри, в които изнасяли представления актьори, набирани измежду младите местни сатири и менади.

Разбира се, докато бил в Тракия, възмъжавайки, Дионис не изоставил хубавата благотворна традиция, която той и другарите му сътворили. Всяка пролет, щом духът на баба Марта се усмихнел от небето и народът закичвал бяло-червените мартеници, Божият син и неговата сатирова свита, водена от умния и игрив Силен, извършвали своя многоочакван театрален тур из Тракия. Това били най-величествените, звънки, лудешки и впечатляващи игри – кулминацията на тракийския свободен дух.

Родопските сатири, участващи в първоначалния Дионисов Хор, овладели до съвършенство поетичното слово на дитирамбите и песните, различните стъпки на хорото и сиртакито. Музикантите Кисос, Емел, Сикинид и Кордак, станали виртуози на авлоса, кавала, гайдата, тъпана и кимвалите. Тяхната изкусна свирня карала нозете, тялото и ръцете да правят подскоци и въздушни фигури, а съзнанието да припва и подлудява. Дори болните и сакатите се вдигали да играят според своите сили.

В тракийските градове най-дейните жители организирали Дионисови спейри – дружества на посветените в мистериите на Божия син. Йерархията на всяка спейра състояла от главен спейрарх; нартекофор – отговорник за свещените тирсове; краниарх или майстор на дряна, от който изработвали свещените тирсове; три бакхе – менади или вакханки, опитомителки на змии; лихна – осветителка на свещената кошница за младенеца; ликнофора – носачката на свещената кошница с младенеца; трима курети – танцьори и биячи на кимвали; семиофор – носач на фалическия образ на Бакхус, според местните предпочитания нарисован на хоругва или издялан във вид на дървена статуя. Тържествените шествия служели като носталгичен рефрен и съпреживяване на героичните приключения на майка Рода и нейния син Род – в името на цялото общество.

Градските храмове-бакхеони на Дионис били управлявани от архемист, на който служели няколко мисти. Тяхно задължение било затвърждаването и спазването в годишния календар на новата празнична традиция.

Възникнала и отделна колегия на пастири-буколоси, начело с архебуколос. Характерни за тях били прическите, в които дългите коси са сплетени на осем плитки, завити на букли, както и това че те пиели виното си в букови чаши. Буколосите извършвали благородното пастирско дело да водят народа, както посредством живото слово, така и чрез писменото слово. Те имали грижата за свещения език и свещеното писмо. Правели книги-буки от добре изсушени букови дъсчици, които след ситното изписване върху тях на магическите знаци, руни или букви, свързвали с медни пръстени във вид на

дипляни. Най-херметичните книги обаче, старателно изработвали от златни или сребърни ламини, за да не бъдат подвластни на времето. Готовите книги – с архаични названия руни, буки и либри – подреждали в кедрови сандъци, които съхранявали в олтарното пространство на храмовете.

Дионисовият култ, с неговите театрални представления, тайнства, оргии и весело пиянство, не останал задълго само при сатирите и менадите в Рода планина и в равна Тракия. Той неочаквано бързо набрал сила по островите в Тракийско море – Тасос, Самотраки, Имброс, Лемнос и Лесбос, където му се радвали местните сатири и вакханки, наричани тук клодонки и мималонки. От тракийските острови Дионисовият култ прескочил в Анатолия, където съжителствал с местния култ на Кибела, а десетина години по-късно, когато Дионис се завърнал в Египет под името Хор, го възприели с огромна любов и египтяните.

След време Харопсовият внук Орфей наследил тракийския трон, а заедно с него и длъжността върховен жрец на Дионис. При едно свое гостуване у царя на Тива Кадъм, тракийският архемист му доверил тайните на Дионисовия култ. Орфей посветил в Дионисовите мистерии и останалите царе на Елада – потомци на Пеласг и на сина му Тесал, – тъй като в онова древно време Елада била под властта на пеласгите. Нещо по-вече, Орфей им предоставил свои преписи, направени пак върху букови дъсчици, от първите най-стари буколически книги, съдържащи Дионисовата доктрина...

Много столетия и хилядолетия Орфеевите книги – това безценно наследство на човешката история, изкуство и култура – били четени и преписвани с треперещи пръсти от безброй поколения елински поети и книжовници...